

Sluit U aan
bij de N. V. V. R.
en hare
afdeelingen.

RADIO EXPRES

EERSTE NEDERLANDSCHE RADIO-SALON
KURHAUS SCHEVENINGEN
VAN 29 MEI—7 JUNI 1925

N° 18

1 MEI 1925

20

CENT.

ONS TOESTEL TYPE B. IV.

FIRMA W. BOOSMAN, INSTRUMENTMAKERS DER KON. NED. MARINE
AMSTERDAM - WARMOESSTRAAT 97 - TELEFOON 49103
PRIJSCOURANT OP AANVRAAG GRATIS

TELEFUNKEN OXYDLAMP

voor

EINDVERSTERKING

type R. E. 95

OP FRANSCHEN VOET.

Gloeispanning:
1,5 Volt,

Emissie:
circa 15 mA.

Prijs f 8.—.

SIEMENS & HALSKE A.G., Filiale 's-Gravenhege.
Afd. Telefunken. Huygenspark 38—39.
Telefoon 11850. Interc. letters E.

DON'T TAKE CHANGE!

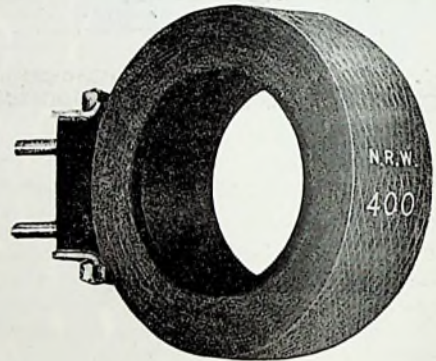
TAKE CLIX!

Fa. Ch. VELTHUISEN

OUDE MOLSTRAAT 18.

Tel. 12412. —: Giro 28376.

DEN HAAG.

De gemonteerde N. R. W. honingraatspoel der
NEDERLANDSCHE RADIOWERKEN TE DOORN.

Handelsvereniging v.h. L. TERWAL

AMSTERDAM ROTTERDAM HAARLEM
CEINTURBAAN 254 VAN BRAKELSTR. 20 KLEINE HOUTSTR. 37

WIJ HEBBEN VOORRADIG:

„Electron Wire“ in dozen van 100 voet (33 Mr.) f1.50. „Clix“ in 6 kleuren,
per stuk f 0.20. Luidsprekers, o. a. Baby Sterling (in bruine en zwarte uit-
voering) f 36.—, Dinkie Sterling f 20.—, Brown f 33.— en f 70.—. Telefoons
„Pival“ — Transformers „Pival“.
Alle PHILIPS-LAMPEN, ook de nieuwe lamp
B 406 à f 15.—.

VRAAGT ONS PRIJSBLAD!

Wij hebben de Vertegenwoordiging voor Rotterdam en om-
streken op ons genomen van het bekende materiaal der

LISSEN Limited, London.

Levering direct uit voorraad.

A. F. M. HAZELZET, Rotterdam, Steiger 9, Tel. 3114. Oppericht 1890.

Reparatiewerkplaats: GROENENDAAL 45 a-b.

**Don't Take Change!
Take Clix!**

Dit vindt U op elke CLIX toonbankdoos en de
beteekenis hiervan is:

**VRAAGT GEEN KLEINGELD TERUG! NEEM ER LIEVER
EEN PAAR CLIX VOOR!**

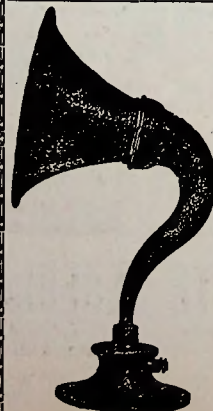
We zoeken nu een passend Nederlandsch opschrift b.v.:

**HEBT U IETS OVER VAN UW RIKS?
NEEM DAARVOOR DAN EEN PAAR CLIX!**

Voor de beste, door ons, uit te kiezen uitdrukking loven
wij een prijs van £ 3.— (drie pond sterling) uit.

Inzendingen op een briefkaart worden thans tot 15 Mei
1925 aangenomen aan het Bureau van dit blad.

N. V. L. ZÉLANDER. AMSTERDAM
SINGEL 142/144

ETHOVOX
Loudspeakers

BURNDEPT

Radio-
ontvangapparaten

ETHOPHONE V

FILIAAL
Rotterdam, Ged. Glashaven 23/25

RADIO-EXPRES

WEEKBLAD VOOR RADIO-TELEGRAFIE EN -TELEFONIE

OFFICIEEL ORGAAN VAN
DE NED. VER. VOOR RADIO-TELEGRAFIE.
REDACTEUR: J. CORVER.

UITGAVE VAN N. VEENSTRA,
LAAN VAN MEERDERVOORT 30, DEN HAAG.
TELEFOON 32112.

DIT BLAD VERSCHIJNT IEDEREN VRIJDAG.

De abonnementsprijs bedraagt, bij vooruitbetaling, f 3.— per halfjaar voor het binnenland en f 5.— voor het buitenland, per postwissel in te zenden aan het bureau van Radio-Expres, Laan van Meerdervoort 30, den Haag. — Losse nummers f 0,20 per stuk.
Correspondentie, zoowel voor Administratie als Redactie, gelieve men te zenden aan het adres: Laan van Meerdervoort 30, 's-Gravenhage.
Het auteursrecht op den volledigen inhoud van dit blad wordt voorbehouden volgens de Wet op het Auteursrecht van 23 September 1912, Saatsblad n° 308.

LAMPENPRIJZEN IN NEDERLAND.

De heer P. A. Prins te Haarlem schrijft:

Naar aanleiding van mijn stukje in „Radio-Expres” van 4 Dec. j.l., waarin ik mijne verwondering te kennen gaf, dat Philipslampen van f 6.— gekocht in Holland, door mij te Genève werden gekocht voor 7.50 frs. (Zw.), zijnde f 3.40, wil ik nog eens het navolgende onder uwe aandacht brengen.

Door de Philipsfabriek werd destijds geantwoord, dat de officieele prijs in Zwitserland veel hooger was, dat door mij dus blijkbaar Philipslampen in Zwitserland waren gekocht, die uit een ander land met slechte valuta „geschoben” waren. Ofschoon ik het gevoel had, „met een kluitje in het riet te worden gestuurd”, was ik niet eerder in de gelegenheid deze zaak nader te onderzoeken. Thans blijkt mij echter, zooals ik reeds vermoedde, dat hier geen sprake is van „geschoben” lampen. In diverse winkels te Genève worden de origineele Radio-Philipslampen voor 7.50 frs. verkocht, dezelfde, welke in Holland f 6.— kosten, terwijl één dezer zaken „Le Radio-Electr.” Passage de Lyon, Genève, de verzekering gaf dat hem deze lampen geleverd werden door de hoofdagente van Zwitserland. Of het uit een commercieel oogpunt noodzakelijk is voor de Philips een débouché te scheppen in het buitenland, tot belangrijk lageren prijs, kan ik niet beoordeelen.

In ieder geval is het voor onze amateurs niet aangenaam te bemerken, dat zij in Nederland bijna den dubbelen prijs moeten betalen.

De Philips' Gloeilampenfabrieken te Eindhoven teekenden hierbij het volgende aan:

In verband met de opmerkingen van den heer Prins, berichten wij u, dat wij onze mededeeling betreffende hooger en prijs in Zwitserland, handhaven. Echter in verband met het feit, dat de handel in „geschobene” lampen welig tierde, werd de nieuwe prijs gnoteerd, welke prijs verre van loonend te noemen is.

Men mag niet van een fabrikant verwachten, dat hij ongunstige omstandigheden van het eene land, indien deze voor het andere land niet of in zeer geringe mate bestaan, als normalen toestand zal gaan beschouwen; integendeel moeten die ongunstige omstandigheden van dergelijke andere landen uitzondering blijven. Overigens gelooven wij geheel aan het reeds de vorige maal gegeven antwoord te kunnen refereren.

* * *

Intusschen zijn nog andere lezers hun meening over deze zaak komen geven. Zoo schrijft de heer Jos. Doggen te Maastricht:

De verschillende artikelen, over lampenprijzen gelezen hebbende, wil ik ook met uw goedvinden, mijn standpunt bekend maken. Vooreerst geef ik de Bergen op Zoomsche radioamateurs volkomen gelijk met hunne beweringen en handelingen, althoewel het mij als handelaar zeer onaangenaam is, zulks te bekennen. Wat de kanttekening van Philips bij hun stuk in het vorig nummer bewering van den Belgischen handelaar, dat de Philipslampen in Eindhoven worden gemaakt, volkomen waar is, aangezien er in België wel dépôts zijn maar geen fabriek en daár dus niet de fabri-

cage, doch magazijnkosten in francs worden betaald. Een bewijs is, dat toen kort geleden het hoofddepot te Brussel afbrandde, bijna geen Philipslampen in België te krijgen waren. Handelaren in grensstreken ondervinden dit alles het beste. Op dezelfde manier is het gesteld met Fransche lampen, b.v. de S. F. R. micro kost in België of Frankrijk ± f 4.00, hier f 8.00 en deze worden toch niet hier gemaakt. Mijn opinie is, dat het verlies(???) dat Philips in België lijdt, door ons Hollanders moet worden betaald.

* * *

Bovendien laten wij hier nog volgen hetgeen de heer Mansholt te Glimmen schrijft:

Met buitengewone belangstelling zullen velen van de door eenige radio-amateurs uit Bergen op Zoom in het no. van 24 April meegedeelde feiten hebben kennis genomen.

Want feiten zijn het blijkbaar! De directie der Philips' Gloeilampenfabrieken ontkent ze niet.

Vast staat dus, dat dezelfde Philipslampen die hier f 6.— kosten, in België voor f 2.18 worden verkocht; dat de radio-microlampen hier met f 8.— worden betaald en in België met minder dan f 4.—.

In R.-E. van 13 Maart wees ik er reeds op, dat laatstgenoemde lampen door mij van uit Parijs voor f 5.25 waren verkregen, doch 't verschil met België is dus nog belangrijk grooter. Ook de door mij destijds meegedeelde feiten — ook wat luidsprekers betreft — zijn van de zijde van den handel nimmer weersproken.

De „verklaring” die Philipsfabrieken geven van deze feiten is niet te accep-

RADIO-EXPRES.

Hebt gij mogelijk te kiezen
Uit een schema vijf of zes,
En ge kunt geen keus bepalen,
Vraagt dan Radio-Expres.

Hebt gij wellicht bij 't monteeren
Een of ander goede les,
Noodig om hier niet te falen,
Die geeft Radio-Expres.

Misschien wilt ge wel iets weten
Van vergadering of congres,
Verslag van allerhande zaken
Levert Radio-Expres.

Wilt ge onderdeelen kopen
Van een goed bekend adres,
Kijk dan in de advertenties
Van de Radio-Expres.

't Blad voor amateurs en leeken
Springt voor ieder in de bres,
't Blad dat iedereen moet lezen
Dat is Radio-Expres.

Rotterdam.

S. H.

teeren. Met dat „valuta“-kluitje laten we ons niet in 't riet sturen. Het is niet anders dan een verlegenheids-argument. Immers niemand zal aannemen dat de Philipsfabrieken zouden doorgaan met levering in België van lampen voor f 2.18, waarvoor ze feitelijk f 6.— zouden moeten hebben voor een loonend bedrijf.

Trouwens, dat de lampen niet voor f 2.18 kunnen worden geleverd, zegt de fabriek niet. Heel handig wordt geschreven: Wij hebben met Belgische concurrentie rekening te houden „zelfs al hebben wij daardoor geen loonende opbrengst“.

Ze wil daarmee toch niet zeggen, dat ze met de extra winsten op in Nederland verkochte lampen, de verliezen op de in België verkochte lampen bestrijdt?

Hoe 't zij, wij weten nu, dat wij de lampen in Nederland allicht meer dan 100 % te duur kopen!

M.i. moet daar een eind aan komen en wel zeer spoedig.

En thans heb ik een verwijt te richten aan de redactie van ons orgaan.

Herhaaldelijk is de aandacht gevestigd op de hooge prijzen van radioartikelen in Nederland.

Ook thans, nu toch wel zonneklaar blijkt op welk ergerlijke wijze wij in ons land worden afgezet, vindt de redactie geen woord van afkeuring.

Ze blijft lijdelijk.

Dat is geen goed behartigen van de belangen van de leden der N. V. V. R.

Het gaat hier om groote belangen.

Wanneer de redactie van ons orgaan blijft volharden in haar lijdelijke houding, dan zal bij velen de indruk worden gevestigd, dat zij niet het hoofd durft te bieden aan degenen, die geregeld hun groote en veel geld inbrengende advertenties plaatsen in ons orgaan.

Laat de redactie voorkomen, dat deze verkeerde indruk bij de leden ontstaat. Laat ze nu eindelijk krachtig stelling nemen tegen misstanden welke toch voor ieder wel vaststaan.

Laat ze haar invloed bij de fabrikanten aanwenden, opdat wij in Nederland niet langer verschillende artikelen tegen dubbele prijzen behoeven te kopen, en laat ze het resultaat van haar bemoeiingen aan de lezers van ons orgaan meedeelen.

Zijn de resultaten onbevredigend, dan heeft ons orgaan m.i. het initiatief te nemen, tot maatregelen van verweer, b.v. door 't vormen van een inkoop-centrale voor leden van de N. V. V. R., beginnende met massa-artikelen als lampen.

Ik zou het op prijs stellen, te vernemen of de redactie in dezen zin wil meewerken en dan: spoedig, krachtig en con amore.

Zoo niet, dan hebben de leden van de N. V. V. R., buiten het orgaan om, m.i. te beraden wat hun te doen staat.

De fabrikanten en handelaren wien 't aangaat hebben te bedenken dat wij Nederlandsche radio-amateurs wel goed zijn, maar niet gek.

L. H. MANSHOLT.

Glimmen, bij Groningen, 25/4/1925.

* * *

De heer Mansholt is naar onze meening wat al te heet gebakerd.

Wij hebben het onzen plicht geacht — en hebben dien onmiddellijk aanvaard — door publicatie van het hoor en wederhoor te trachten de feiten vast te stellen. Daar zijn we alsnog mee bezig.

Nu komt de heer Mansholt en wil aan onze redactie den plicht opleggen, maatregelen te nemen om de misstanden, voor zoo ver die blijken, ook uit den weg te ruimen. Als de redactie van eenig publiciteitsorgaan het zich tot plicht moest rekenen, tegen alle misstanden, die door haar publicaties aan het licht komen, ook de noodige maatregelen in te leiden, dan zou een redactie zich weldra aan alles en nog wat moeten wijden inplaats van aan het redigeeren.

Wie dat vraagt, die eischt het onmogelijke.

Als de leden eener vereeniging na kennisneming van zekere feiten een actie willen voeren, dan moeten zij dit doen als vereeniging via het daárvoor bestemde orgaan: het bestuur. Dit ligt niet op den weg eener redactie buiten het bestuur om.

Daar komt bij, dat de heer Mansholt reeds nu gereed is met zijn oordeel en ook met zijn gedachten over hetgeen zou moeten gebeuren, terwijl wij en anderen nog niet zoo ver zijn. Laat ons oppassen met generaliseeren en overdrijven, als in den zin, waar wordt gesproken van „verschillende artikelen“, die ons „tegen dubbele prijzen“ worden verkocht.

We hebben het nu over lampen-prijzen en wij zullen gaarne voortgaan met de gelegenheid open te houden, dat zich daarover een publieke opinie kan vormen. Als de geheele zaak zich voldoende laat overzien, zullen we, als het noodig lijkt, niet schromen er ook onze meening over te zeggen. Voor het oogenblik achten we dit nog volkomen overbodig.

SLUIT U AAN BIJ EEN AFDEELING DER N. V. V. R.

De afdelingen trachten plaatselijk te bereiken, wat de hoofdvereeniging landelijk doet, dat is dus de belangen der amateurs en van het amateurisme behartigen.

Waar de band tusschen de leden der N. V. V. R. voornamelijk wordt gevormd door „Radio-Expres“, „Radio-Nieuws“ en de algemeene ledenvergaderingen en dus uit den aard der zaak niet zoo vast is, als men dat zou wenschen, is dit bij de afdelingen geheel anders.

Na eenige afdelingsvergaderingen te hebben meegemaakt leert men elkander kennen en waardeeren en voelt men het groote nut daarvan.

Op de samenkomsten kan men elkaars gemeenschappelijke belangen bespreken en zijn voordeel doen met ander ervaring. De gezamenlijke ondervindig met verschillende schema's, transformatoren, lampen, spoelen, lekweerstanden, isolatiemiddelen, accu's, hoogspanningsbatterijen enz. zal tot verbetering der ontvangmiddelen leiden en het verlies van geld door het aanschaffen van minderwaardig materiaal voorkomen.

Het houden van lezingen en demonstraties zal de bedrevenheid der leden in behandeling en bediening van hun toestellen bevorderen en zal de kwaliteit der te ontvangen telefonie of de kracht der te ontvangen telegrafie ten goede komen, terwijl de gezamenlijke besprekingen onderlinge storingen zullen verminderen.

Bovendien zullen velen, wier belangstelling ook uitgaat naar het zenden, aan de afdelingszenders kunnen medewerken en eventueel zullen zij door hen gevonden zend- en modulatie systemen kunnen beproeven.

Het hebben van eenige radiovrienden is voor een amateur noodig; ook deze zal hij op de afdelingsvergaderingen kunnen vinden.

In 16 plaatsen van ons land vindt men

bestaande afdelingen. Amateurs, die in plaatsen wonen, waar geen afdeling der N. V. V. R. bestaat en die voor oprichting iets voelen, worden verzocht zich te wenden tot den heer C. H. Hebels te Rotterdam, Meeuwenstraat 6a.

Wij geven hieronder een lijstje van de afdelingen der N. V. V. R. met naam en adres van den secretaris. De contributie bedraagt meestal f 2.— à f 2.50.

Amersfoort: Z. J. W. v. Schreven, Kappelweg 21.

Amsterdam: H. D. Oly, Willemsparkweg 4.

Baarn: G. J. Uit den Boogaard, Lyceum.

Brielle: H. J. v. Oortmerssen, Rozemarynstraat 108.

Delft: J. W. A. Prins, Choorstraat 4.

Dordrecht: W. C. Rapati, Brouwersdijk 206.

Gouda: J. Tijbout, Zoutmanstraat 37.

Groningen: A. D. Evenhuis, van Speykstraat 6a.

's-Gravenhage: Dr. Th. J. van Waveren, Ten Hovestraat 38.

Haarlem: W. C. Lasschuit, Groote Houtstraat 155.

Hoek van Holland: J. Bakker J., „Amerika”.

Lochem: A. C. v. Mameren, Nieuwstad 7.

Oosterhout: J. Borstrok, Kloosterstraat 346a.

Rotterdam: P. J. Hazelnat, Willebrordusstraat 101b.

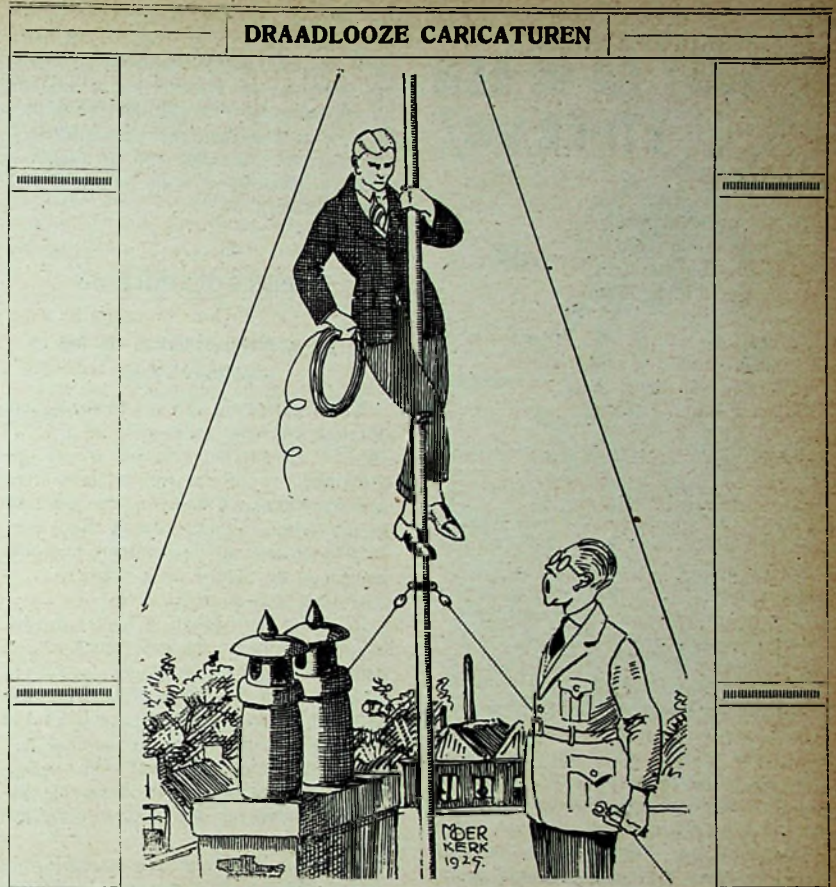
Tiel: A. Barnasconi, Waterstraat C^o.

Utrecht: H. H. Everwijn, Huize den Hoek”, Huis ter Heide.

Wormerveer: J. A. Hellenaar, Ringdijk 50.

Nijmegen: J. J. Frederikse, St. Annastraat 29.

DRAADLOOZE CARICATUREN

— „Met die nieuwe belasting krijgen we allemaal een penning om aan 't toestel te hangen.”

— „Dan moesten ze jou maar een Mexicaansche hondepenning geven!”

DE INTERNATIONALE TENTOONSTELLING TE GENEVE IN SEPTEMBER.

De int. tentoonstelling te Genève, van 9 tot 20 Sept., waar radio een groote plaats zal innemen, heeft van de regering bewerkt, dat de tentoonstellingsruimte als douane-vrij gebied zal worden beschouwd. Alle douaneformaliteiten zullen daardoor zoo eenvoudig mogelijk zijn.

De Zwitsersche Bondsspoorwegen zorgen voor kosteloze terugzending der tentoongestelde goederen. Aan de exposanten wordt een deel der winst, door de tentoonstelling te betalen, terugbetaald.

Op de tentoonstelling zullen post, telegraaf, telefoon, bankwezen en pers hun bureaux hebben en een logiesbureau is tevens aan de expositie verbonden.

DE TELEFONIE-VERBINDING ENGELAND—AMERIKA.

De Britsche postmaster-general heeft naar aanleiding van persberichten over de telefonie-verbinding Engeland—Amerika volgens welke reeds kruisspreken zou hebben plaats gehad naar een nieuw en geheim systeem, medegedeeld, dat dit niet het geval is.

Alle proeven tot dusver zijn slechts een voortzetting van de in Mei 1924 officieel aan de pers aangekondigde en het systeem is geheel beschreven in een voordracht voor het Institution of El. Eng. in Febr. '23.

Nadat in Januari 1923 met succes telefonie uit Amerika was ontvangen in Engeland, werd een commissie benoemd om de mogelijkheid eener commercieele verbinding te onderzoeken onder Admiraal Sir Henry Jackson als voorzitter. Speciale ontvangstations werden in En-

geland opgericht en met de ontvangproeven is verder voortgang gemaakt in samenwerking met de American Telephone and Telegraph Co., de Radio Corporation of America en de Western Electric Co.

Gelijksoortige proeven met overdracht van spraak naar Amerika kunnen niet worden genomen voordat de hiertoe bestemde zender te Rugby is voltooid.

VONKJES.

Woensdagavond 14 Mei zendt de Eifelfetoren om 7.50 Amst. tijd de openingsredevoeringen van de conferenties voor Esperanto in de zuivere en toegepaste wetenschappen en in den handel. De redevoeringen, die gedeeltelijk in het Fransch, gedeeltelijk in het Esperanto plaats hebben, worden gelijktijdig door P T T uitgezonden.

De heer H. Huizenga te Midhuizen schrijft:

Dezer dagen werd mijn aandacht getroffen door een artikel onder de rubriek: „Wat er in den ether was”, waarin werd melding gemaakt van een Nederl. telefonie station. Ik hoorde n.l. de Zaterdagavond daaraan voorafgaande op de zelfde golflengte als in dit nummer (het laatste n.l.) werd aangegeven een Nederl. sprekend station. Er werd toen een godsdienstige rede gehouden. Na een paar minuten (dit was omstreeks 10 uur) sloot het station plotseling met een: „Goedenavond tot weerziens”. Het laatste lijkt me ondertusschen een niet bepaald gelukkig gekozen wensch. Het station viel op, doordat het te midden der Engelsche, Duitsche, enz. vrij sterk doorkwam. De modulatie vond ik ook werkelijk goed. Ontvangen werd met 1 det. en 1 laagfr. op vrij lange en hooge antenne. Zou dit misschien hetzelfde station zijn als de heer D. te Deventer bedoelde? Zoo ja, dan was het toch eigenaardig dat geen roepletters of iets dergelijks werden genoemd.

De heer Jac. Lodder te Goeree schrijft:

ONDER DE NULLIJN

HET LAATSTE STADIUM.

(Uit het Noorsch.)

Mijn vriend is radioot, in het laatste stadium. Vroeger een gelukkig familie-lieven met een beminde vrouw en lieve kinderen. Nu zijn ze gescheiden. Het begon namelijk zoo; mijn vriend vatte een bescheiden belangstelling voor radio op, schafte zich een klein 2-lamps apparaat en eenvoudige antenne aan, nu heeft mijn vriend drie apparaten à 5 lampen, 7 antennes met een totale draadlengte van 875 meter. Dit is belangwekkend. Eerst werd de eetkamer in gebruik genomen, zijn vrouw stemde toe en zuchtte. Daarna werd ook de slaapkamer voor de radio in bezit genomen. Toen scheidden zij. Mijn vriend is evenwel volkomen gelukkig. Hij is geabonneerd op 27 bui-

Gisteren (Zondag) morgen heb ik Königwüsterhausen op 1580 M. gehoord op 2 lampen 1 det. 1 lf. met Mix en Genest op eenige meters afstand nog te verstaan en muziek goed te volgen. Hij deelde mee dat hij te beginnen met eerstvolgende Zondag zijn golflengte zou brengen van 1580 op 1700 M. waar hij dan hoopte te kunnen blijven.

KORTEGOLF-NIEUWS.

De afdelingszenders en het experimenteren.

Naar aanleiding van het artikel „Ned. amateur in Indië gehoord”, in „R. E.” No. 17, zij het mij vergund enkele opmerkingen te maken over hetgeen werd geantwoord op de vraag: „Waarom toch concentreert de kracht der in Ned. voor zenden geïnteresseerde amateurs zich niet geheel op de toegestane zenders der afdelingen van de N. V. V. R.?”

M.i. mag deze vraag toch niet worden beantwoord met: „De gebondenheid aan enkele bepaalde golflengten is een groot bezwaar voor het doen van proeven van betekenis”. Want ook op de 80 tot 100 meter golven hebben de afd. zenders nog lang niet gepresteerd wat door individuele en daarom grootendeels clandestiene zenders op die golven werd gedaan.

Zelf ben ik lid en vrij geregeld bezoeker van een der zendende afdelingen en heb dan ook actief aan de totstandkoming daarvan medegewerkt. Had ik een en ander van te voren kunnen voorzien, dan had ik waarschijnlijk op de beslissende vergadering tegen de aanschaffing van een zender gestemd.

Men gaat toch ook niet naar het clublokaal om verschillende ontvangschema's te beproeven? Een clublokaal is m.i. de

plaats om de dingen eens met elkaar te bespreken, en om elkaar met wederzijdse ervaringen te verrijken; die ervaringen doet men dan thuis op met zijn eigen toestellen.

Het blijkt nu eenmaal niet mogelijk om een clublokaal als een laboratorium te gebruiken. Vooral voor zendproeven, nog meer dan voor ontvangproeven, is een hooge mate van geduld en voorzichtigheid noodig. Het laatste vooral daar met hooge spanningen gewerkt wordt. Elke afleiding der gedachten van den operateur kan voor hem noodlottig worden, en in een clublokaal, waar men altijd een tiental menschen om zich heen heeft, die meerendeels leeken op zendgebied zijn, is die kans toch niet onbeduidend. Daar komt dan nog bij, dat wanneer eenmaal de zender is ingesteld, natuurlijk getracht moet worden verbinding te verkrijgen met andere amateurstations, teneinde aan de hand van de ontvangen rapporten den zender nog te verbeteren. Op zich zelf is dat heel interessant, maar toch kan ik me indenken dat menschen die de morsecode niet machtig zijn, het vervelend zullen gaan vinden om altijd stil te moeten wezen wanneer met den zender verbinding verkregen is, of wordt gezocht.

Een afd. zender wordt dan langzamerhand een toestel ten genoegen van een kleine categorie van leden, die er dan eens een enkelen keer mee werken, nu ja, om er de club een plezier mee te doen.

Voeg hierbij nog de aanzienlijke financiële offers die een afd. zich zal moeten getroosten bij de aanschaffing van een zender, waar de meeste leden weinig aan hebben, dan zal iedereen wel inzien dat een afd. zender, die in het clublokaal zelf is geïnstalleerd, nooit zal kunnen mededingen met een individueelen zender.

Ik zou daarom de leden van die afdelingen, die nog geen zender in hun club-

tenlandsche en hollandsche radio-tijdschriften. De halve dag en heele nacht gaat heen met het luisteren naar Duitsland, Chelmsford, Parijs en Italië. Met gemak worden tevens Amerika, de Zuidzee-eilanden, Japan en Honolulu gehoord.

Mijn vriend heeft altijd uitvinderstalent gehad. Nu denkt hij over een uitvinding waardoor het mogelijk wordt seinen op te vangen van Mars of één of andere planeet ten oosten van de zon. Bijzonder interessant.

Op zekeren dag werd ik uitgenoodigd te komen luisteren naar het concert van Chelmsford. Te mijner eere waren 5 nieuw geladen accumulatoren aangeschaft. Ik ben een on-intelligent mensch dat nooit te voren een radio-concert gehoord had. Met groote verwachtingen trad ik in de eens zoo gezellige eetkamer van mijn vriend. Och, welk een verande-

ring, — de muren vol met radio-apparaten met kleine, geheimzinnig lichtende lampen, door het dak en venster een heel spinneweb van antennedraden.

Mijn vriend, voor korten tijd een flinke verschijning, was niet te herkennen, holle oogen, ongeschoren, ongewassen en zonder boord zat hij te midden van een geweldige chaos van radio-materiaal en een heel bataljon van min of meer gebruikte accumulatoren ijverig te studeeren in het laatste buitenlandsche leerboek van antenne-krankzinnigheid. Na mijn hand gedrukt te hebben, geïnformeerd te hebben naar mijn antenne-capaciteit en me een gelukkige hoog-frequent gewensch te hebben werd ik voor den luidspreker geplaatst op een stoel met geïsoleerde pooten.

Mijn vriend stierf verleden gelukkig en verlaten.

H. S. N.

lokaal hebben, in overweging willen geven zich nog eens twee maal te bedenken alvorens er toe over te gaan op de afdeling een zender te installeren.

t. i. s.

OBA.

* * *

Het is bekend, dat niet alle afdelingen een clublokaal bezitten en alleen reeds daarom de quaestie van den afdelingszender anders hebben opgelost. De leden zijn het in verschillende plaatsen eens geworden over een regeling, die een meer individueel gebruik van den zender mogelijk maakte. We gelooven niet, dat het noodig is, dat in „R. E.” het voor en tegen der verschillende interne regelingen uitvoerig wordt behandeld. Dit behoort tot de zaken, die de afdelingen in eigen boezem al naar de plaatselijke omstandigheden uitmaken.

Red.

Een Amerikaansche raad aan angstige autoriteiten.

De heer P. Hiram Maxim, voorzitter van de American Radio Relay League (A. R. R. L.), verklaarde op het te Parijs gehouden internationale amateurcongres, dat de Amerikaansche militaire autoriteiten hem hadden gemachtigd, te verklaren, dat andere natiën niet behoefden te aarzelen, de grootste mogelijke vrijheid aan amateurs te verleen, aangezien de wetenschappelijke waarde van het werk der amateurs geacht werd meer dan op te wegen tegen de bezwaren die met hun experimenten gepaard gaan.

Steeds kortere golven.

Verleden week heeft een Engelsch amateur bij vol daglicht radio-telegrammen ontvangen van den Australiër A 2 CM, op een golflengte van 25 M. Volgens de Wireless World zullen de proeven voortgezet worden en zal Engeland ook trachten met Australië in verbinding te komen met zoo korte golven.

De Fransche amateur 8 BF, de heer Pierre Louis, heeft bij vol daglicht de 20-meter proeven van Reinartz (1 XAM) gehoord. Het was middag in Amerika en 5.30 nam. Fransche tijd. De ontvangst had met groote sterkte plaats op 5-lamps superheterodyne-toestel.

Spaansche, Italiaansche en Finsche amateurzenders.

De heer C. de Beaufort te Leusden schrijft ons:

Hieronder volgen adressen van de Spaansche amateurs:

EAR 2 — Fernando Castano, 25 Fernando de los Rios, Madrid.

EAR 6 — J. R. de Arcante, Ibai Gain-Tolosa.

EAR 9 — Carlos Sánchez Peguero, Paseo de Pamplona 11, Zaragoza.

EAR 2 en EAR 6 zijn hier zeer goed hoorbaar.

EAR 2 werkt op 90 M. met 1,8 amp. ant.str.

EAR 6 op 95 M., met 1,7 amp. en EAR 9 op 90-100 M. 10 watt.

Rapporten voor Italiaansche amateurs kunnen aan A. D. R. I. gezonden worden. (Associazione Dilettanti Radiotecnici Italiani, secretariaat: 21 via Borgonuovo, Milano 2.)

Voorts adressen van eenige Finnen die tegenwoordig als landaanduiding de letter S gebruiken.

S2nam, Fred. Folka Andersin, 9 Konstantinsgatan, Helsingfors.

S2nd, M. E. Kairenius, Laivurikatu 21c, Helsinki.

S2nm, Kaarlo S. Sainio, Merikatu 3a, Helsinki.

De proeven van het Russische station.

De heer R. Tappenbeck nam Zaterdag j.l. het volgende telegram op:

— cq de rdw. Radio laboratory of Nijni Novgorod thanks Amateurs of Europe America and India for their information. Our experiments will be continued from April 25th to 29th. Time of transmission 22.00 to 23.00, 01.00 to 0.2.00 and 03.00 to 04.00 GMT. stop May 7th from 01.00 to 02.00 GMT radioinformation will be dispatched wavelength 100 meters stop pse QSL to Russia Nijni Novgorod Radio Laboratory. —.—.

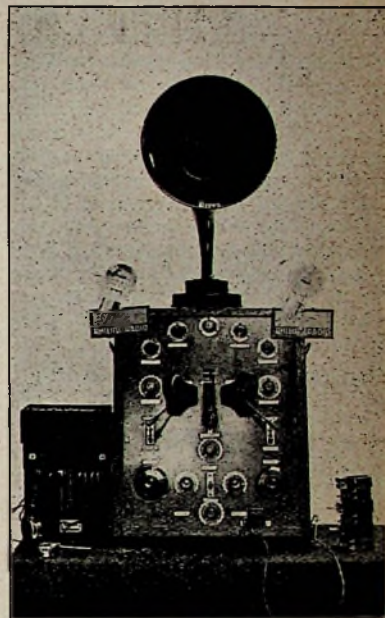
SOUNDEREN LEEREN.

Het zal geen breedvoerige verhandeling zijn waarvoor ik U lastig val, maar slechts een eenvoudige opmerking, waarvan ik mij verwonder, dat ik die nog nergens heb gelezen.

Het is een vaste gewoonte geworden bij de cursussen, waar men leert sounderen, dat begonnen wordt met alle Morse-teekens aan te leeren, terwijl ze langzaam worden geseind, en dan na verscheidene weken de snelheid langzaam-aan iets te vergrooten. Wee degene, die met deze methode durft breken. Toch is dit m.i. niet de vlugste methode, kan het eenvoudiger.

Ik durf beweren, dat het teeken voor de p, langzaam geseind, voor ons gehoor een anderen klank heeft, dan als in normaal tempo (15—20 w.) wordt geseind. Nu is het maar de vraag: welke snelheid wij wenschen te bereiken; is een snelheid van zes woorden per minuut voldoende of willen we 15 tot 20 zien te halen? In het laatste geval zou ik willen vragen: „waarom beginnen we dan niet met direkt alle teekens zoo vlug voor te seinen? We hebben dan het voordeel, dat meteen de goede klank wordt geleerd, zooals de marconisten of amateurs dien later ook moeten nemen. Nu wil ik aller-

ZUIVERE ONTVANGST.

Hierbij een foto van mijn 5-lamps ontvanginstallatie. Het schema dat hier is ingebouwd is het schema-Koomans met 1 laag + pushpull versterker. Op 3 lampen met de groote Brown kan ik telefonie zelfs buiten op straat hooren. Wat de kwaliteit der muziek betreft, deze kan niet zuiverder wezen. Op den ontvanger plus versterker gebruik ik aparte accu's en anodebatterijen. Als lampen worden gebruikt op ontvanger: 2 A 410 + 1ste versterker, 1 B 406 + push-pull, 2 B 406 welke laatste lampen dit gemakkelijk kunnen verwerken.

Dokkum.

A. v. d. VEEN.

minst zeggen, dat vanaf den eersten dag, dat we sounderen leeren, een snelheid van 15 w. per m. moet worden genomen. Neen, sein wel de letters vlug, maar laat de tusschenruimten tusschen de letters groot zijn: er moet voldoende bedenktijd zijn. Eerst wanneer alle teekens gekend worden, kan men de tusschentijden verkleinen; dat is een andere manier om de snelheid te vergrooten.

Ik maak meteen van de gelegenheid gebruik om erop te wijzen, dat iemand, die de Morse-klanken (een beter woord dan „teeken”) moet leeren, al heel weinig nut zal hebben van een „Morse-beeld”, d.w.z. een letter op het zwarte bord geteekend, of een vetgedrukte letter in een leerboek. Een marconist, die een telegram zit op te nemen, kan gerust luisteren met zijn oog oogen dicht.

Personen, die bovenstaande raadge-

vingen hebben opgevolgd, zullen mij zeer verplichten hun positieve of negatieve resultaten eens te willen meedeelen.

Iemand, die in ongunstige conditie verkeert, bijv. woont in een plaats, waar geen cursussen gegeven worden, kan het beste beginnen met het opnemen van Vossegat e.d., met het boek naast zich. Zoodra hij in het nemen van deze langzaamseine stations een beetje thuis raakt, doet hij goed met een sneller seinend station op te zoeken. Op die manier kan hij het zichzelf aardig leeren, al is het een lange weg. Kootwijk kan hem een goede hulp zijn; ik kan aanraden Zondagsmiddags zoo om een uur of zes eens naar hem te luisteren. Harmonischen heeft hij genoeg, zoek maar in de buurt van Hilversum.

Haarlem.

M.

WELKE MIDDELEN OM MUZIKAAL BEVREDIGEND RESULTAAT TE VERKRIJGEN ?

Gaarne zou ik u in overweging willen geven een plebisiet uit te lokken onder de muzikale radio-luisteraars om van hen te vernemen met welke hulpmiddelen, hetzij bestaande op hun toestel, hetzij door hen zelf aangebracht, het hun met min of meer succes gelukt is uit den luidspreker een dragelijke muzikale praestatie ten gehore te brengen. 't Is dikwijls bedroevend te hooren met hoe weinig de radio-amateurs op muzikaal gebied tevreden zijn. In hoofdzaak dient dit aan hun geringen muzikalen aanleg te worden geweten. Maar dikwijls is het ook absoluut onbekend wat er met een apparaat te bereiken valt, door gebrek aan inzicht in de constructie ervan.

Misschien zullen ook dezen kunnen profiteeren van de inlichtingen der luisteraars met muzikale ooren en met technische kennis. Maar ik maak me sterk, dat juist de muzikale amateurs het zeer op prijs zullen stellen eens te hooren, wat evenveel-eischende collega's hebben weten te bereiken. Met controle en eigen techniek vanaf de antenne tot den luidspreker is er heel wat te varieeren en de wetenschap wat ieder nuttig of noodig acht om tot een zoo natuurgetrouw mogelijke reproductie van muziek en zang te komen, is niet alleen interessant maar ook zeer belangrijk omdat het anderen tot navolging en experimenteren kan prikkelen.

Een vragen-stelling is overbodig omdat ieder amateur spontaan zal aangeven wat hem belangrijk lijkt.

Zoo heb ik op mijn toestel, een gewoon handels-toestel, schema Koomans met $2 \times$ l.f., aangebracht een variabele lek op den detector, gloeistroom-weerstand, ook dienstig voor miniwatt-lam-

pen, variabelen plaatstroom voor iedere lamp, negatieve roosterspanning voor iedere l.f. lamp, een rooster-condensator over de secundaire van iederen transformator, toonfilter bij den luidspreker. Verder heeft mijn toestel $2 \times$ D 2, A 406, RE 89; Transforma 1 : 5 en 1 : 3, Luidspreker Sparta. Ben nu tevreden met de praestaties van het geheel maar nog niet voldaan.

Daarom: wat doen anderen ?

A. 20/4 '25. RADIO-AMATEUR.

EEN ANDERE MANIER OM TE SOLDEEREN.

Met genoeg nam ik kennis van de praktische wenken omtrent soldeeren in een der laatste nos. van R.-E.

Gaarne echter zou ik ook de volgende methode onder de aandacht der lezers willen brengen, wellicht dat deze of gene er nut van kan hebben. Deze methode is m.i. even gemakkelijk als die met den soldeerbout en vereischt ook minder ervaring, ik bedoel n.l. het soldeeren met behulp van een spirituslampje.

Hiervoor heeft men noodig een compleet spirituslampje, wat hars en een stukje gewoon tinsoldeer.

1. Spirituslampje: zeer praktisch zijn de spirituslampjes die bijv. op sommige scholen gebruikt worden bij het onderwijs in de scheikunde. Men kan ze echter ook zeer gemakkelijk zelf maken van een medicijnfleschje, een inktfleschje enz., doch met zoo smal mogelijken hals, waarin men een katoentje steekt.

2. Hars. In verschillende boeken wordt aangeraden voor radiodoelinden slechts hars te gebruiken als vloeimiddel, in plaats van chloorzink (verzadigde oplossing van zink in zoutzuur) of soldeer-pasta (5 deelen vaseline tegen 1 deel chloorzink).

3. Soldeer. Hiervoor neemt men gewone tinsoldeer (bijv. 3 deelen lood tegen 5 deelen tin). Zeer geschikt voor dit doel zijn zeer dunne soldeerstaafjes. Deze kan men gemakkelijk verkrijgen door een stuk soldeer met een hamer zoo plat te slaan als een cent en dit daarna met een schaar in zoo smalle mogelijke reepjes te knippen.

Om nu bijv. een verbinding te soldeeren, handelt men als volgt: Men begint met de te soldeeren plaatsen grondig blank te krabben met behulp van een mes, een niet te grof vijltje of zelfs met schuurpapier (gebruikt men vertind montage draad dan is zulks niet noodig als tenminste de draad geen andere onreinheid vertoont) en maakt den eenen draad met een oog aan den anderen vast. Daarna steekt men het lampje aan, neemt in de eene hand het lampje, in de andere een stukje hars; verwarm dan gedurende een halve minuut ongeveer de verbin-

ding, daarna raakt men fluks met het hars de verwarmde verbinding aan; hierdoor smelt de hars, één druppel is dan meer dan genoeg. Vervolgens legt men de hars weg en neemt men in de plaats daarvan een reepje soldeer. Men verwarmt nu nog eens flink de verbinding gedurende circa 1 minuut en brengt dan het einde van het reepje soldeer in aanraking met de verwarmde verbinding — het lampje kan men dan iets op zij houden om te beletten dat we ineens dat reepje soldeer wegsmelten — de soldeer smelt bij aanraking der verbinding, één druppel is voldoende. Is de verbinding goed schoon gemaakt en heeft de hars zich overal verspreid dan zal de soldeer rondom de verbinding mooi samenvloeden, desnoods door ze nog even te verwarmen.

Alsdan is de verbinding gesoldeerd en kan men zelf wel constateeren of ze goed is of niet. Na zoo een paar verbindingen gesoldeerd te hebben heeft men den slag beet en is het soldeeren een genoegen.

Ten slotte nog een paar opmerkingen. 1e. breng niet te veel soldeer op de verbinding om te voorkomen dat zij ontvlamt, in welk geval zij een roetlaag achterlaat en ons dus noodzaakt opnieuw alles blank te krabben. 2e. Brandspiritus vervliegt gemakkelijk. Daarom trachten door een soort hoedje de pit van het lampje van de buitenlucht af te sluiten. Verzuimt men dit, dan zal men, door het in het katoentje achtergebleven water bij het vervliegen der spiritus, het lampje niet meer kunnen ontsteken tenzij men het katoentje ongeveer 1 c.m. eruit trekt en dit gedeelte afknipt.

Weet iemand nog een betere methode van soldeeren ?

Roosendaal 20/4/'25.

C. M. BROEREN.

SYSTOFLEX.

In verband met de vraag van S. H., den Haag, in R.-E. no. 17, deelt de heer J. de H. te Amsterdam ons mede, dat hiermee in lak gedrenkte isoleerbuis wordt bedoeld. De naam ervoor in de amateurwereld is „montagekous" en het artikel is alom verkrijgbaar.

VERBETERDE NUMMERS VAN HONINGRAATSPOLEN.

In verband met het artikel van den heer M. in het vorig no. van R.-E. vestigt de firma Ridderhof en van Dijk te Zeister onze aandacht op, dat zij reeds sedert eenige jaren op bestelling honingraatspoelen levert met elk gewenscht aantal windingen.

De bedoeling van den heer M. was in-tusschen, dat de standaard-series ook in zijn geest worden gewijzigd.

WAT IS ER NIEUWS AAN TOESTELLEN EN ONDERDEELLEN.

Energo-transformatoren. — De N. V. *Technisch Handelsbureau J. C. van der Velde, den Haag*, zond ons ter beproeving een tweetal van de bekende Energo-transformatoren van de „Energo Products” Londen, laagfrequenttransformatoren die tegen doorslaan der wikkeling bij ieder gebruik worden gegarandeerd.

Ofschoon deze transformator-tjes heel gewoon zijn gewikkeld en een naar nieuwste begrippen betrekkelijk lichte ijzerkern hebben, is het een feit, dat ze bij praktische beproeving uitstekend blijken te werken en ook in verbinding met de nieuwere, zwakgluoiende lampen, een krachtige versterking leveren. De transformatieverhouding der door ons beproefd exemplaren was 1 : 5; andere verhoudingen zijn eveneens verkrijgbaar.

De aansluitklemmen zijn voorzien van de in Engeland gebruikelijke aanwijzingen i en o (in en out = in en uit), waarmee binnenste en buitenste winding van elk der wikkelingen wordt aangegeven. Van belang voor goede werking is de aansluiting der buitenste winding van de secundaire aan het rooster der opvolgende lamp, hetgeen trouwens een algemeene regel is.

Veiligheidsantenne-schakelaar. In aansluiting bij het medegedeelde over dezen

vat, wordt door een bajonetsluiting vastgezet. Eindigt men met luisteren en trekt men de stift uit de buis, dan is de antenne van het toestel af en buiten geaard.

De doorvoerbuis kan ook van isolatiemateriaal worden geleverd, wanneer men tegen de capaciteit van dezen antenne-voervoer tegenover de geaarde buis bezwaar mocht koesteren. Practisch bleek die capaciteit ons zelfs bij ontvangst van zeer korte golven niet merkbaar te hinderen.

Detha-spoelhouder. — De nieuwe spoelhouder van Detha te Amsterdam wijkt af van het oude model parallelspoelhouder zoo verre de spoelen daarin nu zijwaarts kunnen draaien voor het losser maken der koppeling, zooals dit bij de gewone spoelhouders ook het geval is. Dit was bij het oude model niet mogelijk en had, zooals van zelf spreekt, zijn bezwaren.

Bovendien is het knopje voor het buitenwerkingstellen der fijnregeling verplaatst naar den uitersten zijkant, daar waar het knopje voor de fijnregeling bediend wordt. Het is dus nu niet meer noodig om de spoel uit den houder te nemen, wanneer men de fijnregeling buiten — of in werking wil stellen.

Op de gewone wijze wordt een station opgezocht en ingesteld en wanneer alles goed afgesteld is, wordt de terugkoppelspoel met de micrometerschroef nog eens extra versteld tot op den uitersten rand van genereeren, wat met de hand of zelfs met een handle niet mogelijk te achten is.

Deze spoelhouder wordt geleverd voor 2 spoelen, dus voor primaire ontvangst. Hiervan is dus de eene houder van het

Boormal voor Sinus-spoelhouder. — Meer en meer wordt het gebruik, bij onderdeelen, die op de frontplaat gemonteerd kunnen worden, boormallen te verschaffen, waarop nauwkeurig de afstanden der te boren gaten en de maten daarvan zijn aangegeven. Ook de firma Ridderhof en van Dijk te Zeist levert thans bij haar Sinus-spoelhouders een dergelijke boormal, die zoowel voor den twee- als voor den drie-spoelenhouder kan worden gebruikt.

RADIO-TECHNISCH BUREAU H. VERSEVELDT.

De heer Verseveldt heeft zijn radio-technisch bureau te den Haag van Hugo de Grootstraat 100 verplaatst naar Piet Heinstraat 87.

Voor den amateur was de Hugo de Grootstraat een bekend adres, al lag de zaak daar wat buiten het verkeer. Maar nu de radio zich niet meer bepaalt tot een beperkt aantal ingewijden, doch meer en meer het groote publiek trekt, nu voelde ook de heer Verseveldt behoefte aan wat men noemt een „goeden winkelstand”.

De vrees, dat de in de Hugo de Grootstraat zoo gunstige demonstratiegelegenheid er in de Piet Heinstraat met haar tramverkeer minder goed op zou worden, is gelukkig niet bewaarheid. Een antenne bijna loodrecht op de tramlijn, en zoo noodig met tegencapaciteit, blijkt weer heel goed te voldoen.

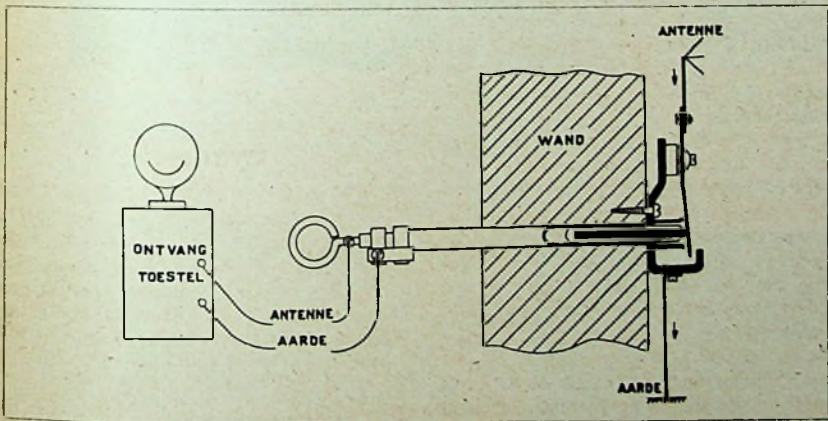
In de nieuwe zaak is gelegenheid gevonden om vooral complete apparaten en luidsprekers meer naar voren te brengen en er is een zitje ingericht voor klanten, die een en ander eens willen hooren.

We zagen bij den heer Verseveldt den nieuwen Cema-luidspreker met parabolisch membraan en den Amigo, die onder de minder kostbare weergevers, een goede plaats gaat innemen. Van nieuwe onderdeelen viel ons de mooi gemaakte Cardwell condensator (King Quality) op, een z.g. lowloss-condensator, die ook weer in waarden van 1/1000 microfarad wordt gemaakt.

EVEN EEN GRAPJE.

Bij een radiohandelaar kocht iemand een accumulator. „Zoo,” zeide hij, „dat lijkt een beste accu. Maar als ik hem nu gebruik, branden dan die twee lampjes ook?” wijzende op de twee glazen stopjes in de rubber kurken.

Dezelfde persoon kwam een gloeddraadweerstand koopen, die zooals hij zeide tusschen de aarde en de kern van den laagfrequenttransformator kwam te staan, om den aardstroom te regelen.

schakelaar van de N. V. *El. Techn. Industrie te Slikkerveer* in R. E. No. 15 geven wij er ditmaal een afbeelding van. Men ziet de geaarde metalen buis, die door den wand is gebracht, half in doorsnee geteekend, zoodat aan het naar buiten gerichte einde de door de buis gestoken koperen stift met isoleerend hulsel zichtbaar wordt, die het contact tusschen antenne en toestel bewerkstelligt. De stift met aan de binnenzijde ringvormig hand-

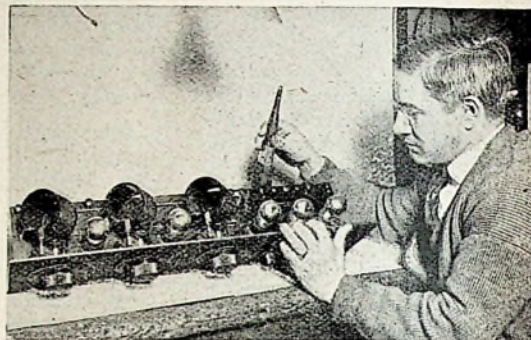
gewone draaibare model, terwijl de tweede voor de terugkoppeling dient en ook gewoon draaibaar is uitgevoerd doch bovendien voorzien is van de micrometerschroef voor de fijnregeling. Zooals te begripen is, kan deze spoelhouder ook voor inductieve ontvangst met 3 spoelen dienen, door er eenvoudig nog een 3e gewone draaibare spoelhouder naast te plaatsen.

MOEILIKHEDEN, DIE MEN KAN VOORKOMEN.

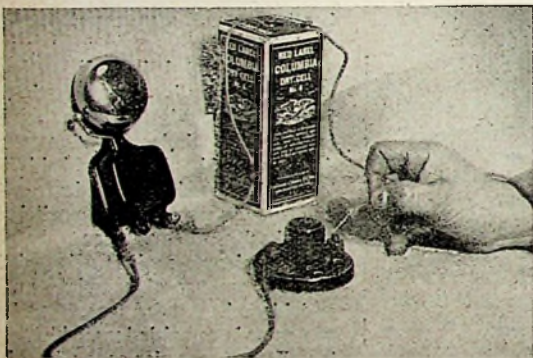
Zoo vaak zijn het kleinigheden, die de geheele goede werking van een toestel bederven. De hier gegeven aanwijzingen kunnen bij de opsomming van nut zijn.

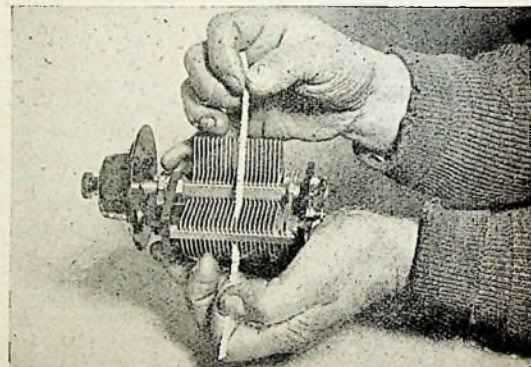
* Vervuiling van en aangroeijsels op de eindhokken der accu zijn vaak voornamelijk oorzaken van slechte ontvangst. Schoonmaken van de batterij en nauwlettend droog houden van de bovenzijde zullen veel duistere storingen voorkomen.

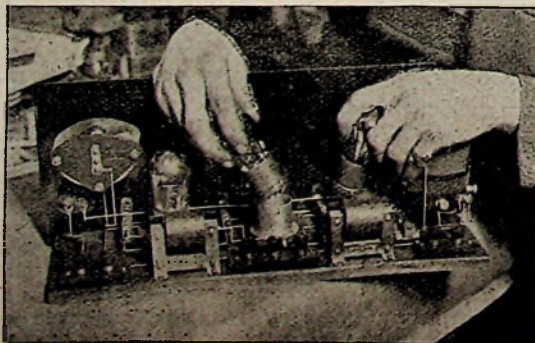
Radio-toestellen dienen evenals schrijfmachines goed stofvrij te worden gehouden. Vooral bij meerlampstoestellen, als neutrodyne-ontvangers, hoog- en laagfrequentversterkers, kunnen stofdeeltjes en vocht aanleiding geven tot zelfgenereeren en gillen.

Een bliksemafleider wordt op kortsluiting onderzocht met een droge cel en een elektrische bel. Ook een condensator wordt aldus onderzocht. Voor fijnere doormeting vervangt men de bel door een voltmeter.

Om condensatoren van kleinere stofjes te reinigen, die in een genereerend toestel tot hevig gekraak aanleiding geven, kan men gebruik maken van een gewonen pijpwisscher.

Twee radio-lampen, zelfs van hetzelfde fabrikaat, zijn maar zelden geheel gelijk. Men dient door verwisseling na te gaan welke lamp op een bepaalde plaats in het toestel het beste effect geeft.

VOORNAAMSTE OMROEPPROGRAMMA'S.

CHELMSFORD, 1600 M.

Zondag 3 Mei.

9.35—11.20 v.m. Military Sunday Service, uit de York Minster.

3.20—5.20 Orgelmuziek.

5.20—5.50 Kinderuur.

7.50 Hymn, „The King of Love My Shepherd Is”; Bijbellezing; Anthem, „Hearken Unto Me, My People”, Sullivan; Preek door The Rt. Rev. The Bishop Suffragan of Kensington; Hymn, „Thou Whose Almighty Word”.

8.20 ORKEST-AVOND. Harold Williams (Bariton), Maurice Cole (Solo Piano), Het Radio-Orkest. Het Orkest: Overture to an Unwritten Comic Opera, Saint-Saens; Petite Suite, Debussy. Harold Williams (met orkest): „Hear Me, Ye Winds and Waves” („Scipio”); „Arm, Arm, Ye Brave” („Judas”), Handel.

8.50 Maurice Cole: „Soltegietto”, Ph. E. Bach; Intermezzo in Octaves; Arabesque in A Flat, Leschetizky; Prelude from the „Suite Bergamasque”, Debussy. Het Orkest: „March of the Little Wooden Soldiers”, Launitz. Harold Williams: „A Lover's Garland”, Parry; „My Love's an Arbutus”, Stanford; „Onaway, Awake, Beloved”, Cowen. Het Orkest: „Serenade des Mandolins”, Desormes.

9.20 Tijdsein.

9.35 Het Orkest: Selectie, „Madame Butterfly”, Puccini, arr. Tavan. Maurice Cole: Three „London Pieces”, John Ireland, „Soho Forenoons”, „Chelsea Reach”, „Ragamuffin”. Het Orkest: „Angelus”, Massenet.

10.05 Sluïting.

Maandag 4 Mei.

5.20—5.50 Kinderuur.

6.20 Big-Ben.

6.45 Muziek.

7.20 Militaire Muziek. The Band of H. M. Scots Guards. Dorothy Bennett (Sopraan), A. Bell-Walker (Tenor), Earle Spicer (Bariton), Mabel Fitzgerald (Voordrachten).

The Band: First Suite, in E Flat, Holst. A. Bell-Walker: „Pleading”, Elgar; „Who Is Sylvia?”, Schubert. Dorothy Bennett: „When Myra Sings”, A. L.; „Nymphs and Fawns”, Bemberg.

7.45 The Band: Suite, „L'Arlesienne”, Bizet. Mabel Fitzgerald: Items from her Repertoire. The Band: „Benedictus”, Mackenzie.

8.15 Earle Spicer: A Group of Art Songs. Dorothy Bennett: „Villanelle”, E. del Acqua; „An Eriskay Love Lilt”, M. Kennedy Fraser. The Band: Tone Poem, „Finlandia”, Sibelius. A. Bell Walker: „I Hear a Thrush at Eve”, Cadman; „Sigh No More, Ladies”, Aiken. The Band: Hongaarsche Dansen, Nos. 5 en 6, Brahms; Selectie „The Street Singer”, Fraser-Simson.

9.05—9.35 Speech door His Excellency the American Ambassador, tijdens het Pelgrims-Diner in het Victoria Hotel.

9.35 Big-Ben.

10.05 Earle Spicer: A Group of Negro Spirituals, arr. Lawrence Brown. The Band: Serenade, „Les Millions d'Arlequin”, Drigo.

10.20 Sluïting.

Dinsdag 5 Mei.

5.20 Kinderuur.

6.— Muziek.

6.20 Big-Ben.

6.45 Muziek.

7 F. Keeling Scott over: „Motorrijden in Holland”.

7.20 Symphonie-Orkest Beatrice Harrison (violoncel). Het Radio Symphonie-Orkest. Het Orkest: Brandenburg Concerto, No. 2, Bach; S. Kneale Kelley (viool), Frank Almgill (fluit), John Field (hobo), Ernest Hall (trompet).

7.40 Rhapsody No. 2, E. J. Moeran.

7.50 Het „Faculty of arts Composers concert” uit het Grosvenor-House.

8.20—8.50 Speech door de Eerste-Minister tijdens het Diner van de Vereeniging van Dagbladen in het Victoria-Hotel.

8.50—9.20 „All Arts Week” Concert.

9.50—10.20 Vervolg Symph.-Concert: Suite from the Ballet, „Le Pavillon d'Armide”, Tcherepnin.

10.20—11.20 Savoy-Hotel.

Woensdag 6 Mei.

5.20—5.50 Kinderuur.

6.— Muziek.

6.20 Big-Ben.

6.45 Muziek.

7.20 „Old Times”. Met medewerking van het Radio-Orkest.

7.20 Het Orkest: Selectie of Ballads of Long Ago; Paddy Boston, Veteran Comedian and Clog Dancer; Ray Wallace, in imitaties van: Vesta Victoria, Kate Carney, Ada Reeve, Victoria Monks, Connie Ediss, Cliff Ryland, Minnie Cunningham, Gertie Gitana, Harry Champion, Marie Lloyd, Vesta Tilley, and the late J. W. Rowley, the celebrated Yorkshire Comedian, in his popular song, „A Starry Night and a Beautiful Girl.”; Frank Wood, in imitaties van: R. S. Knowles, „Benches in the Park”; Gus Elen, „A Nice Quiet Day”; George Bastow, „Varmer Giles”; Harry Randall, „You Have to Have 'Em”; George Beauchamp, „Dear Little Dicky Bird”; Eugene Stratton, „The Octoroon”; Mark Sheridan, „Do a Lot of Things at the Seaside”; Charles Godfrey, „The Golden Wedding”.

8.20 Een half uur Old „Stars of Variety”, Tom Costello; Maggie Rimmer: Arthur Al-

bert; Johnny Dwyer; Marie Collins; T. W. Barrett; Florrie Robina; Harry Wedburn.

8.50 Het Orkest: Selectie of Old Music Hall Songs, Charles Coborn, The Veteran Walking Comedian.

9.20 Tijdsein.

10.— Het Radio-Orkest en Koor, Kroningslied van Händel.

10.20 Sluïting.

Donderdag 7 Mei.

5.20—5.50 Kinderuur.

6.— Muziek.

6.20 Big-Ben.

6.50 Muziek.

7.20 LICHT ORKEST. Nancy Royle (Sopraan), Osmond Davis (Tenor), Edward Dykes (Bas), Barney O'Reilly (Voordrachten), Het Radio-Orkest.

Het orkest: March, „The Lincolnshire Poacher”, Traditional; Overture, „The Maid of Artois”, Balfé; Waltz, „Mirror”, Martell. Osmond Davis: „Far Across the Desert Sands”, „Where the Abana Flows”, A. Woodforde Finden.

7.50 Nancy Royle: „The Fortune Hunter”, Chas. Willeby; „Oh, No, John”, arr. Cecil Sharp. Edward Dykes: „The Song of the Waggoner”, Breville Smith; „The Drum Major”, Ernest Newton. Het orkest: Selectie, „Rose Marie”, Friml.

8.20 Intermezzo, „Sizilietta”, Von Blon; Gipsy Suite, Edward German. Osmond Davis: „The Banks of Allan Water”, arr. Martin Shaw; „Loughareema”, Hubert Eisdell. Nancy Royle: „If I Might Love You”, Landon Ronald.

8.50 „Rosebud”, Frederick Drummond; Barney O'Reilly in Irish Songs and Stories. Edward Dykes: „The Stockrider's Song”, James; „The Friar of Orders Grey”, Reeve. Het orkest: Marching Song, Holst.

9.20 Tijdsein.

9.50—10.50 Savoy-Hotel.

Vrijdag 8 Mei.

5.20—5.50 Kinderuur.

6.— Muziek.

6.20 Big-Ben.

6.45 Muziek.

7.20 POPULAIR CONCERT. Elsie Hulme, (Alt), Sidney Coltham (Tenor), Jack Hellier (Voordrachten), Radie O'Rymer, Het Radio-Orkest.

Het Orkest: March, „Amozons”, Von Blon; Overture, „The Black Domino”, Auber. Elsie Hulme: „Melisande in the Wood”, Alma Goetz; „Persian Love Song”, Rubinsteln. Jack Hellier, Voordrachten. Sydney Coltham: „A Shepherd's Love Song”, Wilfred Jones; „My Lute”, Liddle. Het Orkest: Intermezzo, „Moment Musical”, Schubert; Ballet Music, „The Two Pigeons”, Messenger.

8.20—9.20 Het Faculty of Arts' international Concert, uit het Grosvenor House.

9.20 Tijdsein.

9.50 Latest London Successes. Het Orkest: Selecties. „No, No, Nanette“, Youmans; „Katja the Dancer“, Gilbert; „Rose Marie“, Friml.

10.20 Sluiting.

Zaterdag 9 Mei.

5.20—5.50 Kinderuur.

6.— Muziek.

6.20 Big-Ben.

6.45 Muziek.

7.20 „OLD MASTERS“. Edward Isaacs (Piano), Harry Hopewell (Bariton). Het „2ZY“ uitgebreid orkest.

Orkest: March, „Scipio“, Handel; Qverture, „Coriolanus“, Beethoven. Harry Hopewell: „The Wanderer“, „Who is Sylvia“, Schubert. Orkest: „Military March in D“, Op. 51, Schubert. Edward Isaacs: Impromptu in B Flat, Op. 142, No. 3, Schubert; Impromptu in A Flat, Op. 90, No. 4, Schubert. Orkest: „The Unfinished Symphony“, Schubert. Harry Hopewell: „Thou Art Repose“, „Lay of the Imprisoned Huntsman“, Schubert. Orkest: „Slumber Song“, Schumann. Edward Isaacs: „Papillons“, Schumann. Harry Hopewell: „I Wept as I Lay Dreaming“, „The Rose and the Lily“, „Devotion“, „The Wanderer's Song“, Schumann. Orkest: Suite (1st Movement), Schumann, arr. Langey.

9.20 Tijdsein.

9.50 Savoy-Hotel.

11.20 Sluiting (R. T.).

RADIO-PARIJS, 1750 M.

Maandag 4 Mei.

11.50 Radio-concert onder leiding van Lucien Paris: 1. Aaragon, José Sertis; 2. Flirt a Monte Carlo, Lauwerijns; 3. Obertass, Wieniawski; 4. Papillon, Lanini; 5. Sameyama, Porret; 6. 1e Humoresque, René Jullien; 7. Pavane, Chaminade; 8. Son Altesse Royal, Caryl; 9. Aubade Printaniere, Lacombe; 10. Chanson de Printemps, Mendelssohn; 11. Dans la Puszta, R. Berger; 12. Aubade a Colombine, Fourdrain; 13. On M'A, M. Yvain; 14. Aubade, L. Delune; 15. Si j'Etais Troi, Adam.

8.05 Radio-concert: „La Poesie de Paris“, Soirée littéraire et musicale.

Dinsdag 5 Mei.

11.50 Radio-concert onder leiding van Lucien Paris: 1. In Romany, Caillaux; 2. Men-teuse, Ary Mondt; 3. Aubade a ma Mie, Bosc; 4. Souvenir, Drla; 5. Tes Grands Yeux, Popy; 6. Le Rouet, Hollmann; 7. Un bal d'Oiseaux, Lacome; 8. Suite Mauresque, Dargel; 9. Serenade, Chaminade; 10. Reverie, Danclja; 11. Pas Espagnol, Barat; 12. La Serenade, Tosti; 13. Mazurka, Marc Markus; 14. Melodie En-

chanteresse, Ackermans; 15. Samson-et Dalila, St. Saens-Alder.

8.05 Radio-concert: Festival de Musique Tchecho-Slovaque.

Woensdag 6 Mei.

11.50 Radio-concert onder leiding van Lucien Paris: 1. Marche de Madrid, Valverde Fils; 2. Le Baiser aux Encheries, Kufferath; 3. Le Menetrier, Wieniawski; 4. Reve de Printemps, Balleron; 5. Danse Russe, R. Berger; 6. Chant du Soir, Mussolini; 7. Danse Russe, Berger; 8. Charmante Aventure, Bosc; 9. La Chauve Souris, Strauss; 10. Si Vous l'Aviez Compris, Denza; 11. La Fontaine d'Amour, Fourdrain; 12. Chanson Napolitaine, Gerrebos; 13. Le Roi des Aulnes, Schubert; 14. A Une Rose de Mon Jardin, Hussonmorel; 15. Gavotte Fleurie, Vollstedt; 16. Monique, One Step, Smet; 17. Lakme, Fantasie, L. Delibes-Tavan.

8.05 Soirée Polonaise. Causerie de Son Excellence M. Alfréd de Chlapowski, Ambassadeur de Pologne en France.

Donderdag 7 Mei.

11.50 Radio-concert onder leiding van Lucien Paris: 1. Le Caid, R. Moretti; 2. Doloroso, de Bernardi; 3. Apres un Reve, G. Faure; 4. Sous ta Fenetre, Ackermans; 5. Voici l'Heure, H. Mouton; 6. Badinage, Sandre; 7. Burning Sands, Onivas et Salabert; 8. Barbe Bleue, Offenbach; 9. Elevation, Chaminade; 10. Czardas, Monti; 11. Cloches d'Autonne, Nougues; 12. Gigue, Borcard; 13. Serenade Divine, H. de Bozi; 14. Romance Sans Paroles, André Gresse; 15. Eperdument, Denisty; 16. Cavalleria Rusticana, Mascagni.

8.05 Radio-concert: Russische muziek en dansen: 1. Romance en Fa, Tschaiowski; 2. Faust, Fantaisie de concert, Sarasate; 3. Casse Noisette, Tschaiowski; 4. Chanson Arabe, Korsakoff-Kreissler; 5. The Rosary, 6. Islamey; 7. Pitie, Danse Populaire Roumaine; 8. Valse de Concert, J. Neago; 9. Pour les Femmes, No, No, Moi je ne Veux Pas; 10. Chant de Menestrel, Glazounow; 11. Trepak, Tschaiowski; 12. Danse-Ballet, Rubinstein; 13. Les Deux Guitares, S. Macaroff.

Vrijdag 8 Mei.

11.50 Radio-concert onder leiding van Lucien Paris: 1. English Patrol, Codini; 2. L'Epervier, Dardany; 3. Meditation de Thais, Massenet; 4. Suleika, Langlois; 5. Sorrentina, Volpatti; 6. Adagietto, Hollmann; 7. Nous sommes les Hidaigos, Lehar; 8. La plus jolie fille de France, Fourdrain; 9. Romance, Toselli; 10. Cavatine, Raff; 11. Teheran Nights, G. E. May; 12. Reverie, Reynaldo Hahn; 13. Fileuse, Dunkler; 14. Passepiéd, Chaminade; 15. Le Cid, Massenet-Alder.

8.05 Radio-concert: Fragmenten uit „Madame Butterfly“, Opéra Comique van Puccini.

Zaterdag 9 Mei.

11.50 Radio-concert onder leiding van Lucien Paris: 1. Marche du Radjah et Diver-tissement, Fourdrain et Delsaux; 2. Parfum de Roses, Barbirolli; 3. Bambolina, F. Lehar; 4.

Serenade, Kubelik; 5. Le Matin, Chaminade; 6. Lamento, X. Leroux; 7. Kiang Sou, J. Porret; 8. L'Avocate, H. Ackermans; 9. Vena, Casamoz-Salabert; 10. Liebeslied, Kreisler; 11. Celebre interlude de Pepita Jimenez, Albeniz-Letorey; 12. Duetto Galant, P. Fauchey; 13. Ritorna, Corosio; 14. Si l'On Reflexissait, M. Yvain; 15. Veronique, Messenger-Lelsaux.

8.05 Gala-concert georganiseerd door Le Matin.

Zondag 10 Mei.

11.05 Radio-concert: 1. The Stars and Stripes for Ever, Sousa; 2. Ideal, L. Dequin; 3. La Chasse, Cartier-Kreissler; 4. Romance en Fa Mineur, Tschaiowski; 5. Le Chant du Laboureur, M. Legay; 6. Pavane d'Angelo, R. Hahn; 7. Lever d'Aurore sur l'Océan, G. Grecourt; 8. Last Night on the Back Porch, L. Brown; 9. Chanson, H. Busser; 10. Interlude de Gismonda, Fevrier; 11. La Vieille Maison Grise, M. Roland Grise, Messenger; 12. Hans le Joueur de Flute, L. Ganne.

8.05 Radio-jazz.

HILVERS. DR. OMR., 1050 M.

Zondag 3 Mei.

2.30 n.m. Zangvereniging „Arti et Amicitale“ uit Apeldoorn. Uitvoering in Hotel Santbergen, Hilversum.

8—10.30 Opvoering van de Opera „Cavalleria Rusticana“.

Maandag 4 Mei.

5.30—7.30 Vooravond-Concert.

6—7 Kinderuurtje.

8.10—10 Solozang. H. D. O. Orkest.

Dinsdag 5 Mei.

5.30—7.30 Vooravond-Concert.

8.10—10 Dubbelmannenkwartet Hamel. Hawaiiian Muziek. Solozang. Kwartetmuziek.

Woensdag 6 Mei.

5.30—7.30 Vooravond-Concert.

8.10—10 Christelijke Radio Vereniging.

Donderdag 7 Mei.

5.30—7.30 Vooravond-Concert.

8.15—10 Concertgebouw uitzending.

Vrijdag 8 Mei.

5.30—7.30 Vooravond-Concert.

8.10—9 No. 3 van de Lezing Cyclus door Prof. R. Casimir. Kwartetmuziek.

Zaterdag 9 Mei.

5.30—7.30 Vooravond-Concert.

8.10—10. De Opera „Troubadour“.

FRANKFURT AM MAIN, 470 M.

Zondag 3 Mei.

3.20—4.20 Nachmittags-Konzert des Hausorchesters: 1. Ouv. z. „Coriolan“, Beethoven; 2. Ständchen z. „Cymbelin“, Horch, horch, die Lerch, Schubert; 3. a) Marsch und Chor der Elfen aus „Sommernachtstraum“, b) Nocturno, Mendelssohn; 4. Lied der Desdemona a. „Othello“, Loewe; 5. Ouv. z. „Hamlet“, Gade; 6. Ständchen a. „Die beiden Veroneser“, Schubert; 7. Ouv. z. „Die lustigen Weiber von Windsor“, Nicolai.

8.30—9.30 Maleische Volksliederen: 1. Krontjong Pandan; 2. Di Langit; 3. Nina böbö; 4. Djiha begini; 5. Asam Kana; 6. Tiri Piring; 7. Hela Rotan; 8. Deri lant; 9. Kolékolé; 10. Tjerlélé; 11. Ajven-Ajven; 12. Dari Mana.

9.20—10.20 „Ariadne auf Naxos“.

Maandag 4 Mei.

7.50—8.50 Lautenlieder-Abend von Heinz Clos.

9.20—10.20 „Was Ihr wollt“.

Dinsdag 5 Mei.

3.50—5.20 Wiener Operetten: 1. Der alte Wein und die jungen Mädels, Marsch aus „Die tanzende Maske“, Benatzky; 2. Tausend rote Rosen, Walzer a. „Die ideale Gattin“, Lehár; 3. In der Kriekau, Wienerlied a. „Die Balkö-nigin“ Stigler; 4. Walzer a. „Agris“, Steffan; 5. „Rund um die Liebe“, Walzer, O. Strauss; 6. Das blaue Himmelbett a. „Frasquita“, Lehár; 7. „Frühling am Rhein“, Walzer, Eysler; 8. Weibermarsch a. „Lustige Witwe“, Lehár.

7.50—9.20 Konzert des Maerz'schen Madrigal-Chors Frankfurt a. M.: 1. Ach, Lieb, hier ist das Herze, Hans Leo Hassler (1564—1612); 2. All mein Gedanken Lochheimer Liederbuch (1450); 3. Ach, weh dess Leiden (5 stimmig), Hans Leo Hassler; 4. Ständchen, Andr. Hammerschmidt (1648); 5. Hans und Grete, Joh. Eccard; 6. Scendi dal paradiso Luca Marenzio (1550—1599); 7. Liebeswonne, Luca Marenzio; 8. Ogni beltà, madonna; 9. An das Ufer des Tiber, Pierluigi da Palestrina (1526—1594); 10. Wenn wir hinausziehen, Baldassare Donati (1520—1603); 11. Il bianco e dolce cigno, Jacob Arcadelt (1514—1557); 12. Sempre mi ride sta (Lachlied), Adrian Willaert (1490—1562); 13. Der Fuchs, Mattheus te Maistre (1510—1577); 14. Ich liebe dich, Orlando di Lasso (1542—1597); 15. Landsknechtständchen, Orlando di Lasso.

Woensdag 6 Mei.

4.50—6.20 Offenbach-Millöcker-concert: 1. Marsch a. „Der Probekuss“, Millöcker; 2. Ouv. z. „Die Insel Tulipatan“, Offenbach; 3. Laurawalzer, Millöcker; 4. Potp. a. „Die Verlobung b. d. Laterne“, Offenbach; 5. Mädel schau, Walzer, Millöcker; 6. Handkuss-Intermezzo a. „Blaubart“, Offenbach; 7. Potp. a. „Der arme Jonathan“, Millöcker; 8. Marsch a. „Die Grossherzogin von Gerolstein“, Millöcker.

7.50—8.50 Erstes Gastspiel Carl Ebert vom Staatl. Schauspielhaus Berlin: Die deutsche Sprache in ihren grossen Meistern.

9.20—10.20 Gesangsabend Leo Magido (Tenor).

Programm: Aus italienischen Opern u. a. Ariën aus „L'Eliser d'amore“ und „La Favorita“ von Domizetti; „I due Foscari“ von Verdi, „Fedora“ von Ponchielli, „La Bohème“

von Laoncavallo und „Manon Lescaut“ von Puccini. — Ein Kammerorchester unter Leitung von Herrn Kapellmeister Max Neumann.

Donderdag 7 Mei.

3.50—5.20 Schumann-concert: 1. Ouv. z. „Manfred“; 2. Melodram: „Der Heideknabe“ von Heibel; 3. Larghetto a. d. I. Sinfonie; 4. Aus „Carneval“ für Klavier; 5. Romanze a. d. IV. Sinfonie; 6. Melodram: „Schön Hedwig“ von Heibel; 7. Träumerei.

7.50—8.50 Liederabend: 1. a) Mainacht, b) Immer leiser wird mein Schlummer, c) Nicht mehr zu dir zu gehen, d) Der Tod das ist die kühle Nacht, Brahms; 2. a) Volkslied, b) Unvergessen, c) Allein, d) Flieder, e) Mein Traum, Reger; 3. a) Hast du von den Fischerkindern, b) Im Herbst, c) Abendrot, Pfitzner; 4. a) Ruhe meine Seele, b) Nachtgesang, c) Freudliche Vision, Strauss.

9.20—10.20 Zweites Gastspiel Carl Ebert vom Staatl. Schauspielhaus Berlin.

Vrijdag 8 Mei.

7.50 Drites Gastspiel Carl Ebert vom Staatl. Schauspielhaus Berlin: Die Geschichte vom Soldaten.

Zaterdag 9 Mei.

3.50—5.20 Tanz- und Schlagermusik: 1. The boy-Scouts, Twostep, Siede; 2. Gondoliera, Meyer-Helmund; 3. Das ist die Stelle, Turk Snyder u. Ahlert; 4. Lieselott, Zomack; 5. Hugs and kisses, Foxtrott, Brockman u. Wendling; 6. Venezia, Valse boston, Retan; 7. Capriccetto, Buchbinder; 8. Chili bom-bom, Cliff Friend u. Donaldson; 9. Sei lieb zu mir, Sachs; 10. Wenn du meine Tante siehst, Nelson.

7.50—8.50 Heiterer Abend des Hausorchesters. Programma o.a.: Walzerlieder.

(Radio Umschau).

DE CLIX-WEDSTRIJD.

De importeurs der Clix, de firma van Santen en Co., te Amsterdam, heeft den inzendingsstermijn voor den clix-wedstrijd verlengd tot 15 Mei a.s. en den prijs verhoogd tot 3 pond sterling, een en ander in verband met een onjuistheid in de vertaling van de Engelsche spreuk, waarvoor een gelijkwaardige Nederlandsche wordt gevraagd.

Het Engelsch luidt: „Don't take change, take clix“, hetgeen aldus is weer te geven: „Vraagt geen kleingeld terug, neem er liever clix voor!“, zoodat men zou kunnen zeggen:

Hebt u iets over van uw riks?

Neem daarvoor dan een paar clix.

De prijsvraag staat voor ieder open, volstrekt niet enkel voor hen, die reeds clix aanschaffen.

boekje getiteld „Antwoorden op vragen, die ieder radio-amateur stelt“ van de hand van den heer Corver zoozeer hare verwachtingen heeft overtroffen, dat de voorraad ernstig begint te dunnen.

De vragenlijst, bij inzending waarvan het werkje toegezonden werd, zal daarom vanaf 1 Mei niet meer bij de lampen ingepakt worden.

Zooaang de voorraad strekt zal echter aan de aanvragen voor genoemd werkje nog voldaan worden.

VEREENIGINGSNIEUWS
DER N. V. V. R.

Secretaris-Pennigmeester de heer B. Slikkerveer, Columbusstraat 187, den Haag.

Afdeling Tiel en Omstreken.

Algemeene vergadering op Dinsdag 5 Mei a.s. 's avonds 8½ uur in het clublocaal (R. H. B. S.).

Agenda.

1. Opening.
2. Notulen.
3. Stemming over het voorstel eigen clublocaal.

4. Ingekomen stukken.

5. Bespreking over afdelings bibliotheek.

6. Rondvraag.

7. Sluiting.

DE SECRETARIS.

Afdeling Haarlem.

Op den vorigen clubavond van 21 April werd afgesproken Zondag 10 Mei naar de N. S. F. te Hilversum te gaan, indien de directie hertoe haar toestemming wil geven. Een groot aantal leden gaf zich al op.

De Techn. Comm. deelde de resultaten mee, die verkregen waren met enkele lampen en was in de gelegenheid enkele leden aangaande die lampen raad te geven.

Op Dinsdag 5 Mei a.s. clubavond in het lokaal Gr. Houtstr. 155, 8 uur. Demonstratie met een vereenvoudigde omroep-ontvanger. Afspraak van vertrek-uur naar Hilversum; tevens laatste datum van aangifte voor die excursie.

DE SECRETARIS.

Afdeling Rotterdam.

Ledenvergadering op Dinsdag 5 Mei a.s. des avonds 8 uur, te houden in het Clublokaal, Weste Wagenstraat No. 78.

ANTWOORDEN OP VRAGEN, DIE
IEDER RADIO-AMATEUR STELT.

De Philips' Gloeilampenfabrieken deelen ons mede, dat de vraag naar het

Zie voor de Agenda de convocaties welke aan de leden gezonden zijn.

Namens het Bestuur:

P. J. HAZELZET,
Secretaris.

Afdeeling Den Haag.

Zaterdag a.s. 's avonds 8.15 in de afdeulingszaal interne tentoonstelling tot het uitkiezen van een toestel (en event. hulpapp.) voor den Salon te Scheveningen.

Elk lid ontvangt een stembillet tot het uitbrengen van zijn(haar) stem op het door hem(haar) het meest voor den Salon geschikt geachte toestel.

Toegang uitsluitend voor leden der afdeeling.

HET BESTUUR.

Afdeeling Utrecht en Omstreken.

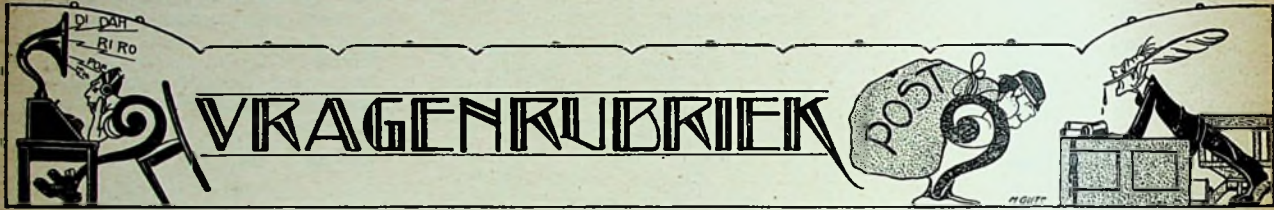
Woensdag 22 April hield de heer Verff eene causerie over luidsprekerontvangst en demonstreerde met veel succes zijn zelfgemaakten Magnavox met grooten linoleum hoorn. Aan het verzoek om luidsprekers mede te brengen, hadden vele leden voldaan (15 verschillende soorten luidsprekers waren aanwezig) zoodat er eene mooie gelegenheid was om de verschillende instrumenten met elkaar te kunnen vergelijken. De belangstelling was buitengewoon groot.

Afd. Gouda.

Woensdag 22 April trad voor onze afd. op de heer Ir. E. Wollner van de Western Electric Cy. De heer Wollner had 'n talrijk en dankbaar publiek, dat met groote aandacht de interessante lezing volgde. De luidsprekerdemonstratie op 'n klein raam, mocht ook goed geslaagd heeten, terwijl de film 't behandelde onderwerp zeer verduidelijkte.

Den heer Wollner en de Western Electric onzen dank voor dezen mooien avond.

Bestuur afd. Gouda.

Stukken voor deze rubriek in te zenden op een afzonderlijk vel papier (of briefkaart) met opschrift „Vragenrubriek”.

Amsterdam.

A. K. — Genoemd exemplaar zullen wij u laten toezenden. Een variometer voor bereik van 200—2800 lijkt ons niet uitvoerbaar. Dit zou wel gaan afzonderlijk voor bijv. 1000—3000 M. en b.v. 300—1000 M. Dan kunt u het gewone Koomans-schema volgen. Bereik van den Radiola-„transformator” is 230—3000 M.

A. A. — Ofschoon een condensator van 250 micro-microfarad inderdaad gemak levert bij ontvangst van korte golven, kunt u met een goede fijnregeling op een groteren cond. minstens hetzelfde bereiken. Ook op den primairen cond. kan een fijnregelknop gemak bieden en dan kan de cond. wel 1000 micro-microfarad blijven.

P. O. — In „het Draadloos Amateurstation” van J. Corver vindt u vele beproefde schema's.

L. L. — 1. Wij raden u niet aan voor de drie versterkers één roosterbatterij te nemen. U kunt beter voor den push-pull versterker een aparte batterij nemen, met 1½ Volt aftakbaar. Dan is een potentio-meter overbodig. In den regel is 8 volt voldoende.

2. Juiste anodestroom is ons niet bekend, vermoedelijk met hooger dan 1 m.A. en met kortgesloten plaat-rooster ong. 3.

3. Noodig zijn een viertal 2 µ F. condensatoren parallel over de hoogspanning, en een vijfde 2 µ F. condensator tusschen min hsp. en aarde. Bovendien een transformator 1:1, waarvan de wikkelingen zijn opgenomen in de toevoerdraden, tusschen den 1en en 2en parallelcondensator. Zie schema R. E. Nr. 42, blz. 591, vorigen jaargang.

4. Gegevens voor een dergelijken transformator kunnen wij u niet geven; probeer die zelf te berekenen aan de hand van de artikelen van Ir. Mak, in R. N. 1923 en 1924.

5. Vermoedelijk ongeveer 4 volt.

A. H. S. — Elk kristal heeft meer en minder gevoelige plekken, deze moeten door instelling

gezocht worden. Stooten kunnen de instelling weer bederven. Er bestaan zeer vele schema's voor lamp-ontvangers. Zie b.v. het „Draadloos Amateurstation”, waarin uitsluitend werkelijk beproefde schema's staan.

W. de H. — 1. U kunt mandbodem spoelen winden op cirkelvormige schijven van hout of stevig karton, waar straalsgewijs een oneven aantal gleuven zijn uitgesneden. Neem b.v. voor binnendiameter 5 c.M.; buitendiameter afhankelijk van aantal windingen.

2. Hoe lang het draad moet zijn voor 5 spoelen kunnen wij niet zeggen, omdat deze draadlengte geheel afhankelijk is van het aantal windingen op elke spoel.

3. Geschikt draad is 0,5 m.m. dubbel katoen of zijde.

4. Terugkoppelspoeltje kan den gewonen vorm van alle andere mandbodem spoeltjes hebben; een geschikt stel spoeltjes voor 200—500 M. is b.v. 15—25—35—50—60—75 windingen. Daarvoor is dan ca. 55 M. draad noodig.

5. De waarden 0,0003 en 0,001 voor telefoon- en roostercondensator zijn uitgedrukt in microfarads (µ F). Farad is de eenheid van capaciteit, en micro is één millioenste.

S. B. — Het lijkt ons zeer onwaarschijnlijk dat de beide A 141 lampen als laagfrequent-versterkers in een 3-lampstoestel reeds overbelast zouden zijn. Veel eerder vreezen wij dat de kwaal inderdaad aan den luidspreker ligt. Van verschillende kanten werd bevestigd dat het genoemde merk wel eens gauw schor gaat worden. Tracht u eens een luidspreker van grooter vermogen op proef te krijgen. Uw schema is in orde; alleen lijkt ons het toevoegen van neg. roosterspanning, waar u geen melding van maakt, technisch nog juist. Bij 17 Volt plsp. 3 à 4 Volt neg. rsp.

Middelburg.

de J. — 1. Voor schema Telefunken zie R. E. vorigen jaargang blz. 401, fig. 2.

2 en 3. Genoemd elementje heeft een waarde van 1½ Volt. Zie C in genoemd schema.

3. Wij raden u niet aan dezen versterker om te bouwen, daar de lampen zeer gemakkelijk overbelast geraken, en de transformator een piekwaarde voor ca. 1000 periode bezitten. Een nieuwe versterker met moderne lampen zal zeer zeker beter voldoen.

Maastricht.

G. L. — Het lijkt ons het beste dat u een hoogfrequentversterker in uw ontvanger aanbrengt. Een schema van den Koomans versterker kunt u o.a. vinden in R. E. Nr. 10, blz. 162. U behoeft slechts eenige draden te veranderen, en een lannpvoet en gloeistroomweerstand aan te brengen. Als lampen kunt u het beste nemen de D 2 lampen als hf. en det. de Radio-micro als 1e lfr., en een nieuwe lamp van grooter vermogen voor 2e lfr. bij koopen. Deze lamp moet dan neg. rooster-spanning hebben. Anders een balansversterker maken en dezen achter bestaand toestel schakelen.

A. G. — Lange verbindingen zijn vaak een oorzaak, die gillen bevordert. Overigens zullen we toezending van uw schema eerst afwachten. Een primaire ontvanger heeft alleen primaire en terugkoppelspoelen, geen secundaire. Vossegat geeft te 8 uur 's avonds het weerbericht van de Bilt, gevolgd door hetzelfde bericht in cijfercode volgens schema, dat in Draadloos Amateurstation, laatste druk is te vinden.

Den Haag.

W. A. B. — Wanneer u het roosterbatterijje uit uw versterker wegneemt, en de „dempingsweerstand” eveneens, zitten de secondaires der transformatoren aan den eenen kant wel aan de roosters, maar de andere kant zit nergens meer aan vast. In dien toestand werken de secondaires door hun eigen capaciteit tusschen de wikkelingen als

roostercondensatoren, hetgeen een inrichting doet overblijven, die inderdaad nog wel werkt. Toen het afgewerkte batterijtje met de E-lampen nog op zijn plaats zat, zal dit wel zulk een hoogen inwendigen weerstand hebben gehad, dat de toestand vrijwel dezelfde was als boven omschreven. Dat de versterker bij 75 volt plaatsspanning met A 410 en A 106 met 4 volt neg. roosterspanning niet werkt, komt doordat de A 410 onder die omstandigheden vrijwel geheel dichtslaat. De 410 zou bij 75 volt plaatsp. 1.5 à 2 volt neg. resp. moeten hebben en de 106 ongeveer 4 volt. Daartoe is het noodig de verbinding tusschen de beide secundaires weg te nemen, de 4-volts roosterbatterij aftakbaar te maken, met + te verbinden aan het ook vroeger daarvoor bestemd punt, en verder min 1½ met de sec. van eersten transformator en min 4 met sec. tweeden transformator. De „dempingsweerstand" zult u wel kunnen missen. Verbetering is nog te verkrijgen met 100 volt plaatsspanning te geven en de roosterspanningen tot resp. 3 en 7.5 volt te verhoogen.

W. A. v. B. — 1. Bij dooven der hoogfrequentlamp krijgt u bij het Koomans-schema inderdaad een normale inductieve ontvangerschakeling. Verbinding sec. spoel en min gldr. is hier vervangen door sec. aan plus lsp.; het rooster is via een lekweerstand met den gldr. verbonden.

2. U kunt gerust van één batterijtje (of meer batterijtjes in serie) aftakken. Dan min gldr. met plus batterijtje verbinden en beide secundaires elk met een stekertje op batterij aansluiten.

3. Inderdaad zijn het Koomans- en het Wetterauw schema identiek en gelijk aan bedoeld figuur. De heer Wetterauw plaatste de primaire spoel geheel apart.

Th. G. v. L. — Genoemde lampen kunnen wij u wel aanbevelen.

Amateur. — Hoe u bij een vierlampstoestel vier spoelen gebruikt is ons niet duidelijk. Voor al de korte telefonie golven zijn b.v. spinnewebspoelen van 30 en 50 windingen als secundaire voldoende.

M. O. — Zie schema fig. 89. Lamp elke willekeurige bruikbare ontvanglamp; miniwatt zeer goed bruikbaar. Volt en ampère-meter b.v. voor gloeidraad: voltmeter over de accu, ampère meter in serie met gloeidraad. Bij versterker is lekweerstand noodig als u met roostercond. wilt werken. Dan parallel op dien cond.

Th. G. v. L. — In alle onze publicaties over wisselstroomontvangst is er op gewezen, dat slechts zeer enkele der bestaande lampen daarvoor als detector voldoen en wel: Schrack S V 9 en Philips A 110. Verder is alleen bij luidspreker-ontvangst het gebrom niet hinderlijk. Wat verder uw vragen betreft:

a. Genoemde lampen kunnen we u wel aanbevelen, echter niet als vierde lamp. Daarvoor moet u een lamp met langere karakteristiek nemen.

b. De sub b) genoemde lampen kunnen werkelijk heel goed voldoen; gelijkrichter kan bij goede constructie geheel bromvrij werken.

c. Transformator vermoedelijk voor afvlakking bruikbaar.

d. De versterkerlampen kennen wij niet uit eigen ervaring, misschien kunnen zij zeer goed een sterk geluid werken.

e. Of er veel verschil zal optreden, durven

wij niet zeggen. In den regel zal verhoogen der antenne, althans wanneer het een kwestie van minstens eenige meters is, wel verbetering geven.

f. De oorzaak zal wel liggen in de verkeerde wikkeldingsrichting der spoelen. Wissel van het eene stel de verbindingen naar de stekers om. Kunnen de spoelen dicht bij elkaar gebracht worden?

g. De oorzaak van den blauwen gloed moet liggen in ronisatie door statische ladingen op het glas, door het wrijven opgewekt.

C. W. — In den regel kunt u een dergelijk apparaat beter inductief gebruiken. Overigens is het schema goed. Bij ontvangst zijn roostercondensator, lekweerstand en telefoon noodig.

Rotterdam.

A. de V. — Noodig is een smoorspoel met gesloten ijzerkern, met twee gelijke wikkelingen. Inwendige weerstand liefst niet te groot, toch een groot aantal wikkelingen. Een schetstransformator met twee wikkelingen elk van 10.000 windingen draad van 0,1 m.m. is voldoende (ca. 1½ ons). Ook bestaan er Ferris smoorspoeltjes voor dat doel. (A T 1).

Bunschoten.

N. W. — Wij moeten ernstig waarschuwen tegen een dergelijk misbruik van een gelijkrichtlamp; de gloeidraad zal een dergelijke mishandeling niet lang kunnen verdragen, zoodat hij na korten tijd geheel inactief wordt. Bovendien is de stroombesparing heelemaal 6 Watt! Ook moet u liever niet met 1,4 Amp. maar met 1 à 1,2 Amp. laden; dat zal den levensduur zeker ten goede komen.

Soesterberg.

N. F. L. — Ook al is er geen onweer aan de lucht, kan toch de atmosfeer electrisch geladen zijn, in die mate, dat de antenne spanningen verkrijgt, die aanleiding geven tot vonkovergang in toestel-condensatoren. Dit is een vaak geconstateerd verschijnsel, vooral bij nadering van hagelbuien. Het is verstandig, in zulke gevallen den antenne-voerdraad niet in de hand te nemen, aangezien men zware schokken kan krijgen. In de telefoons hoort men in die gevallen een sterk geruisch.

Nijmegen.

W. A. J. — In uw schema is verbinding onderzijde sec. spoel vergeten. Er is niet te zien, hoe u aan de B 6 de benodigde lagere plaatsspanning geeft en ook niet, wat u met het hulprooster doet. Begin eens met enkel de 3 eerste lampen te gebruiken en daarvoor de 2 A 410 en de RE 89 te gebruiken. Denk erom, dat deze maar 2¼ volt gloeispanning mag hebben. Uw toestel-opzet is wel wat ingewikkeld om mee te beginnen en de vele heen- en weergangen van draden zullen steeds ongunstig werken.

Joure.

R. B. — Voor schema zie R. E. no. 10, bldz. 162. Daarın zijn 2 draaicondensatoren noodig. Tweede kan wel met 23 platen, zeker ook met fijnregeling. Hoe groot de capaciteit dan is in microfarad hangt af van oppervlak der platen en van hun afstand. Zie daarover „Het Draadloos Amateurstation" door J. Corver. Als u met 4-volts accu werkt, heeft u voor zwakgloeiende lampen als A 410 weerstanden

van 12 ohm noodig. Ook de door u genoemde lampen vermoedelijk wel bruikbaar.

Heerlen.

C. J. B. — Het beginsel van den superheterodyne-ontvanger vindt u kort, maar volledig reeds aangegeven in Corver's Draadloos Amateurstation, hoofdstuk XXXII. Zie over de uitvoering vorigen jaargang „Radio-Nieuws" en verder R. E. nos. 8 en 9 van dit jaar. Van de hand van den heer J. J. Numans is een werk over korte-golf-ontvangst ter perse, waarin de super ook wordt behandeld.

Zaandam.

A. v. d. G. — U kunt het beste de polen met kokend water overgieten tot ze geheel schoon zijn, en daarna met vaseline invetten.

Ee (Fr.).

G. J. W. — Voor accu en anodebatterij zijn verschillende electrol. gelijkrichters noodig. Voor uw 120 Volts anodebatterij zou direct gelijkrichten van de volle netspanning van 220 volt misschien het eenvoudigst zijn. Aantal cellen b.v. 4 × 5 (dubbel gelijkrichten). Voor enkel gelijkrichten 10. Oplossing ca. 10 % ammoniumphosphaat. Zie artikelen in R. N. 1923 en 1924.

Oudewater.

J. P. — Roosterspanning ca. 3 Volt en aanbrenge tusschen sec. transformator en min gldr.; minpool aan transformator. Roostercond. en lek kortsluiten.

Princenhage.

J. W. v. P. — 1. Te prefereren is een extra lfr. versterker; hiermee is op korte-golf het best om te gaan.

2. Zenden op lange golf geeft aanleiding tot storen, wat onder 200 M. niet plaats heeft.

Bovendien zijn de resultaten welke men met korte golven (b.v. onder 120 M.) kan bereiken, veel beter. Het is een geheel nieuw onderzoeksterrein, waar amateurs van de gehele wereld experimenteren.

Van uw mededeeling wordt nota genomen.

Sloterdijk.

C. H. D.zn. — Vermoedelijk zal de vervorming wel aan den luidspreker te wijten zijn. Is de trilplaat wel geheel in orde? Toch is uw laatstgenoemde combinatie van lampen ook veel beter dan met een E-lamp als laatste. Die doet hetzelfde pas bij 300 volt.

Hoenderloo.

W. B. — De 4-lampontvanger volgens schema R. E. no. 47, 1924, kan bij het nemen van voorzorgen voor korte verbindingen zelfs op golfengten tot in de buurt van 50 meter nog behoorlijke resultaten geven bij gebruik van cilindrische spoeltjes van ± 10 windingen. De hoogfrequentversterking betekent echter beneden 200 meter niet veel meer en voor alle golven beneden 500 meter is het raadzaam afzonderlijke terugkoppelspoeltjes te gebruiken volgens model Draadloos Amateurstation fig. 137. Als u draaggolven hoort, genereert u toestel ook. De linksche (antenne-) spoel moet nooit gebruikt worden om genereren op te wekken. Voor goede werking op korte golven komt het wel aan op behoorlijk gemaakte, droge spoelen.

Bussum.

T. D. — Aangezien u niet opgeeft of uw

spoelen mogelijk van abnormale afmetingen zijn en uw antenne 1-draads of meerdraads (en of u serie- dan wel parallelcond. bezigt) kunnen we niet zeker zeggen of uw spoelen-combinatie als abnormaal is te beschouwen. De toestel-opzet is niet in alle opzichten zonder bedenking.

Huizum.

L. de G. — Aanbrengen van een metalen, geaarde plaat tusschen frontplaat en var. condensator zal dit euvel voor een groot deel verhelpen. Het capaciteitseffect is altijd op korte golven meer merkbaar dan op lange golven.

Heerde.

J. W. v. A. — Wat er precies zal gebeuren indien de bliksem inslaat, is nooit te zeggen! Telefoonraden kunnen evengoed bij inslag

afsmelten. Wij geven de voorkeur aan een goeden antenne-aardeschakelaar met parallel daarop een afleider voor geringere ontladingen. Door aarding werkt de antenne als bliksemafleider en wordt inderdaad de iets trefkans grooter.

Zwolle.

T. L. S. — Uit uw schrijven maken wij op, dat de vervorming ontstaat door de transformatoren in uw versterker. Het merk van den tweeden transformator is ons onbekend. Misschien kunt u hiervoor in de plaats eens een anderen probeeren.

Rijswijk.

J. P. — Ook een dergelijke transformator kan vervorming doen ontstaan.

Wegens plaatsgebrek moet de beantwoording van enkele vragen blijven liggen tot een volgend Nr.

KLEINE ADVERTENTIES.

Vraag en aanbod rubriek uitsluitend ten dienste van de amateurs, niet voor den handel.

Prijs 1—5 regels f 2.50; elke regel meer 50 cent, bij vooruitbetaling.

Gevraagd een goede Telefunken Golfmeter. Brieven onder letter R. E. No. 95, bureau van dit blad.

Wegens afschaffing aangeboden een 2-lamps ontvangtoestel (schema Koomans) met 2-lamps L. F. versterker compleet met 4 lampen, tel., spoelen. L. S. en H. S. batterij te samen voor f 85.—. Kleine Brown luidspr. f 24.—. Variometer ontvanger (tot 1070 M.) met ingebouwd L. F. versterker, lampen en tel. in mooi eiken kastje voor f 65.—, tevens nog eenige lampen nl. 3 st. D II, 1 D I en 5 S. F. R. à f 4.—, 5 st. D 6 Ph. dubbel. à 5.—, 2 st. Schotky à f 4.50 en 1 B II miniwatt à f 5.50.

Brieven onder letter R. E. No. 84, bureau van dit blad.

N.S.F.

Draadloze Telefonie

Toen Napoleon I vernam, dat Fouchée, den Hertog van Enghien had doen fusileeren, antwoordde hij:

„Het is erger dan een misdaad, het is een fout!”

Moeten wij dit gezegde niet herhalen, wanneer ergens een slecht gekozen ontvang-apparaat door afgrijselijke Radiomuziek afschrikwekkend op aspirant koopers werkt.

Het kan zoo goed zijn immers!

Zekerheid in dat opzicht geeft het ontvangapparaat

M.3 van de N.S.F.

Een fijn doordacht, feilloos werkend apparaat voor den man van smaak.

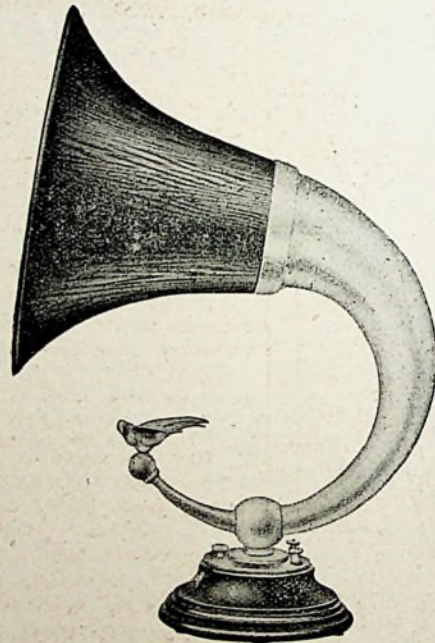
Nederlandsche Seintoestellen Fabriek.

HILVERSUM
TELEF. No.
— 1821 —

HOLLAND -
TEL. ADR.
-- SIGNAL --

EEN NIEUWE BROWN LUIDSPREKER

bestemd voor toepassing met versterkers met zeer groote eindversterking. brengen wij thans op de markt.

Deze BROWN luidspreker type Q, is in staat zonder bijkomende geluidsmisvorming, een enorm geluidsvolume voort te brengen.

De Brown luidspreker type Q is de aangewezen luidspreker voor demonstratie in groote gebouwen, danszalen, cafés, alsmede bij het houden van lezingen over Radio-telephonie.

Afgezien van het bereikbare enorme geluidsvolume, is deze luidspreker bovendien buitengewoon luxueus uitgevoerd.

De prijs bedraagt:
f 200.—

Electro-Technisch
Handelsbureau

Stadhouderskade 65, AMSTERDAM, Tel. 22888

GOED EN GOEDKOOP. Prima laagfrequent 1:3 tot 1:7, f 4.20. Präzisions Draaicondensatoren met knop en schaal 0,00025, f 3.20. 0,001, f 4.50. Met fijnregeling meer f 1.—. Alles onder gar. Vraagt catalogus.

Electro-Techn. Handelsbureau B. Täuber
Kerkraaderweg 68, Terwinselen (Heerlen).

Wilt U werkelijk voordeelig Radio onderdeelen inkoop en U zelf 20 tot 30 pCt. besparen, koopt dan bij
Gebr. van Embden, Rotterdam, Lange Pannekoekstraat 24.

Enorme voorraad en sortering.
Alle merken onderdeelen voorhanden

Hierdoor deelen wij mede, dat wij de vertegenwoordiging voor Nederland en Koloniën op ons hebben genomen van de bekende fabriek

ELEKTRIZITÄTS AKTIENGESELLSCHAFT

HYDRA-WERK

LEVERING VAN:

te **BERLIJN-CHARLOTTENBURG.**

Vaste Condensatoren tot 10 MF. :: **Gloeistroombatterijen**, $1\frac{1}{2}$ —3—4 $\frac{1}{2}$ Volt. :: **Galvanische Elementen.** :: **Edelgas-Bliksembeveiliging-Schakelaars.** :: **Glimlampgelijkrichters** (voor het laden van hoogsp. accu's). :: **Automatische Dubbelwerkende-Pendelomvormers** (voor accu-laden, enz.) :: **Eenphase Wisselstroom-Transformator.**

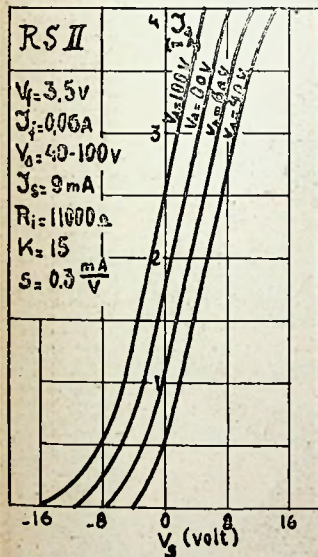
LEVERING UITSLUITEND AAN DEN BONAFIDEN HANDEL.

VRAAGT OFFERTE

COMMERCIEEL ELECTROTECHNISCH BUREAU „C. E. B.“
LAAN VAN MEERDERVOORT 30. — TEL. 35277. — DEN HAAG.

The DioDullemitter

De nieuwe zwakgloeiende

RADIO LAMP.

0,06 Amp. Goede werking
 gegarandeerd.

Type R S II. Deze is zoowel voor detector, als voor hoog- en laagfrequent-versterker de aangewezen lamp.

Type R S X. Deze speciale kracht-versterker lamp heeft de volgende gunstige eigenschappen:

Zeer lage inwendige weerstand $R_i = 4000 \text{ Ohm.}$
 Vrij hoge spanningsversterking $K = 9$
 Grote steilheid van karakteristiek $S = 1 \text{ mA/V.}$

Zoals uit nevenstaande karakteristiek blijkt, wordt de beste werking reeds bij 8 volt neg. roosterspanning verkregen. Ook voor anodegelijkrichter verkrijgt men met deze lamp zeer goede resultaten.

Gebruikt op Uw 4-lamps toestel drie R. S. II en een R. S. X.

IEDERE HOEVEELHEID UIT VOORRAAD LEVERBAAR.

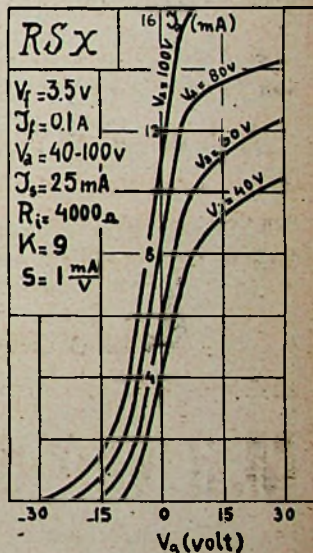
NEDERLANDSCH INDUSTRIE KANTOOR. Afdeling Radio Import.
PRINSENGRACHT 475, AMSTERDAM. TELEFOON: 33223.

RS X f 4.50.

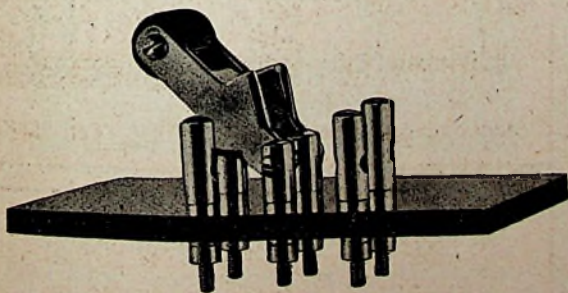
DE EINDVERSTERKER
 BIJ UITNEMENDHEID.

Onder ieders bereik.

RS II f 3.75.

SERIE-PARALLEL SCHAKELAARS.

Nevenstaande schakelaars zijn de **beste** en **goedkoopste** momenteel in den handel. Uitvoering gepolijst vernikkeld koper met ebonieten greep. Een voordeel is o.a.

1e. De hoekstukken, waardoor de messen niet geheel tegen de frontplaat gedrukt kunnen worden en het omschakelen gemakkelijk gaat.
 2e. Geheel geen inductie. 3e. Geen los contact. 4e. Gemakkelijke montage. 5e. Luxe uitvoering. 6e. Billijk in prijs.

Deze schakelaars worden geleverd zonder eboniet, dus voor directe montage op de frontplaat.

Bestelnummer **No. 628.** — Prijs per stuk **f 1.20.** — Levering door middel van den handel.

Onze catalogus van Radio-toestellen en onderdeelen is verschenen en wordt op aanvraag **GRATIS** toegezonden.

Fabrikant en Grossier van **ELECTRISCHE MATERIALEN**
 en **RADIO-ARTIKELN.**

S. M. NIJKERK Jr. AMSTERDAM.

LEIDSCHERGRACHT 96. — Telefoon 36883.

LUIDSPREKER

Grootendeels vervaardigd uit gegoten aluminium,
daardoor meestillen der metaaldeelen onmogelijk.

Klankvolume en geluidsterkte zoo goed als van de beste luidspreker.

PRIJS echter aanmerkelijk lager n.l. slechts **f1 32.50.**

Model groot en sierlijk.

Deze luidspreker is reeds bij de meeste radiohandelaren verkrijgbaar.

Importeurs: L. VAN LEEUWEN & Co.
N.Z. Voorburgwal 274, Amsterdam, Tel. 35917 (na buur 29775)

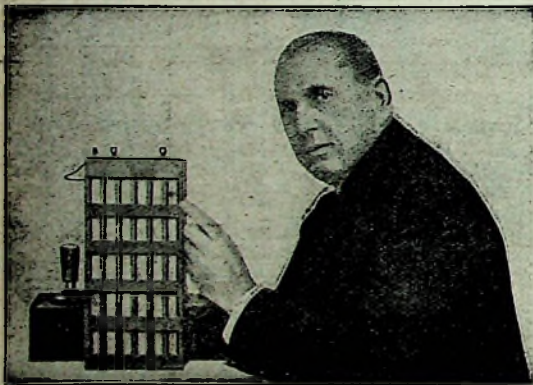
P.Y.E. LAAGFREQUENT TRANSFORMATOREN
en **P.Y.E. PUSH PULL TRANSFORMATOREN**
zijn weer voorradig.

Alsook **ETHOPHONE ZELFBOW TOESTELLEN.**

Deze toestellen zijn uitsluitend samengesteld uit **BURNDIPT ONDERDEELEN** en zijn voorzien van een **MARCONI PATENT** montage schema, waardoor goede resultaten gewaarborgd zijn.

VAN GELDER & LOOF

GEDEMPTE BURGWAL 22, DEN HAAG, TELF. 10161.

N.V. AMSTERDAMSCHER BATTERIJFABRIEK AMSTERDAM
SLOTTERKADE 164. TEL. 27123.

EENIGE IMPORTEUR DER **UITWISSELBARE ANODEBATTERIJ**
SYSTEEM SACHS, BERLIN. VRAAGT PRIJZEN.
Speciale Fabricatie van **BLOEDDRAAD-, ZAKLANTAARN- en ANODEBATTERIEN.**

Gevraagd voor direct in dienst treding een
net jongmensch,

geheel op de hoogte met het Radio vak, zelfstandig
kunnende werken, **NET UITERLIJK** daar hij ook
met de clientèle moet kunnen omgaan,

goed verkooper.

Brieven met uitvoerige opgave waar opleiding genoten,
worden ingewacht aan het bureau van dit blad onder
letter C.T.

RADIO-UMSCHAU.

Het lievelingsblad van alle Radio-vrienden.

Uitgebreide Textinhoud. — Binnen- en Buitenlandsche programma's.

Prijs per ¼ jaar (13 afl.) 4,50 M. + 1,50 M. verzendkosten.

Proefnummer kosteloos.

Verlag der Radio-Umschau te Frankfurt am Main.

PHILIPS

A 141

de lang verwachte
dubbelrooster
Miniwattlamp
onzer A-Serie

Met 1,0-1,3 V Gloeispanning
Slechts 2-20 V Anodespanning
STROOMVERBRUIK: 60 mA

Geschikt zowel voor Detector als voor
Hoog- en Laagfrequentieversterking
en voor Eindlamp bij den Luidspreker

De universeele
Radiolamp

PRIJS f 10.—

DRAADLOOS.

Een energiek jongeman zoekt voor het Noorden
van Engeland

Vertegenwoordiging voor een Hollandsche firma in
RADIO-ARTIKELN.

Brieven onder letter D. W. H. aan Nijgh & van Ditmar's
Adv. Bur. Rotterdam.

GECOPHONE LUIDSPREKER

Een luidspreker van superieure kwaliteit,
waarvan de weerstand in verband met de
te gebruiken lampen gewijzigd kan worden in
1000 of 4000 Ohm. Verstelbaar membraam.
De hoorn is geheel van geperst eboniet
vervaardigd, waardoor resonance en ver-
vorming is uitgesloten.
Geeft een prachtig vol geluid, zonder
vervorming.

PRIJS f. 68.50

N.V. VAN DEN BERG & Co's METAALHANDEL
Amsterdam, Prins Hendrikkade 162-164

BLIKSEM en BRAND.

Zijt gij hiertegen gedekt, ook tegenover uwen assu-
rateur? Zorg dat uw toestel en huis steeds auto-
matisch beveiligd zijn door het gebruik van een

SMIT-VEILIGHEIDS-ANTENNE-SCHAKELAAR.

Met een handbeweging binnen: aard antenne buitens-
huis, verbreekt verbinding tusschen toestel, aarde en
antenne met 1 Meter afstand. Heeft een vonkbrug
buiten tijdens het luisteren.

Past op elke plaats voor elke muurdikte.

Allereenvoudigste aanleg.

Prijs, afstelbaar tot 30 cM. wanddikte f 7.50, voor
grootere wanddikten f 1.— extra.

Franco toezending na ontvangst postwissel.

ADRES:

ELECTRO -- Slikkerveer.

DE CIE. RADIO-TECHNIQUE

Fabrikant der RADIO-MICROLAMPEN en der R5LAMPEN, die thans een wereldreputatie hebben verkregen, verzendt op aanvraag een brochure in de Hollandsche taal gesteld met karakteristieken en gegevens over al hare lampen.

SPECIALE AANDACHT

vragen wij voor de EINDVERSTERKINGSLAMP R 31, Gloeidraadspanning 3,5-3,8 Ampère, Verzadigingsstroom 80-100 m. Ampère.

== PRIJS f 17.50 ==

Alle aanvragen aan het hoofdkantoor voor Nederland, LEUVEHAVEN 8, ROTTERDAM.

Radio Technisch Bureau **HERM. VERSEVELDT.**

PIET HEINSTRAT 87.

DEN HAAG. - Tel. 34969. - Postrekening 42011.

Bij gelegenheid van de opening onzer nieuwe zaak, sterk gereduceerde prijzen:

Enkel telefoons „Germany”	f 3.25
Dubbel telefoons „Murdock” 2 x 1500 Ohm.	„ 9.75
Variable condensatoren 1000 c.M.	„ 3.50
Primair ontvangtoestellen	„ 27.50
Variometers, vanaf	„ 4.50
„Universal” fitting, met lampvoet, weerstand 40 Ohm, roostercondensator en houders voor lekweerstand	„ 2.90

RADIO DEKKER, AMSTERDAM. NIEUWEG 44.

Voorradig: **GEPOLIJST EBONIET**
in dikten van 3, 4, 5 en 6 m.m.

GEKLEURD EBONIET
in dikten van 4 en 6 m.m.

Uitstekende kwaliteiten, schitterend gepolijst.

LEVERING ALLEEN AAN DEN HANDEL TEGEN LAGE PRIJZEN.

SOUND versus NOISE.

Het is geen toeval, dat zoovele ontvangtoestellen, waarbij in de eerste plaats naar kwaliteit van de wedergave wordt gestreefd, uitgerust zijn met

LAAGFREQUENT-TRANSFORMATOREN

DER

GENERAL RADIO Co.

Bevindt deze transformator zich ook reeds in uw toestel?

Op verzoek wordt gaarne een speciale „folder” toegezonden door de hoofdvertegenwoordiging in Nederland:

RADIO IMPORT

A. A. POSTHUMUS - BAARN.

**BOUWT ZELF UW
WISSELSTROOM-ANODEBATTERIJ.**

Benodigde onderdeelen voor
Eénlamps apparaat (10-12 mA; 100 Volt.)

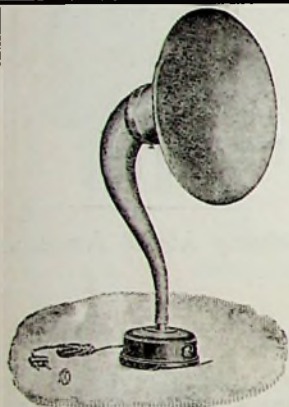
1 transformator Ferrix AD	f 6.40
1 transformator Ferrix AT ₁	5.80
1 condensator 2 mf	2.50
2 condensatoren 3 mf	7.—
1 schracklamp SV9	5.—
1 gloeidraadweerstand	1.30
	f 28.—

Voor het construeeren van een tweelamps-plaatstroomapparaat (20-25 mA) moet de transformator AD vervangen worden door het type ED ad. f 8.80.

De prijs der type AD en ED bedraagt voor 220 Volt (ADbis en EDbis) resp. f 6.75 en f 9.25.

Bij bestelling wordt schema met toelichting bijgevoegd.

N.V. Handelsmij VAN SETERS & Co.
NASSAU OUWERKERKSTR. 3, DEN HAAG

**MIX & GENEST
LUIDSPREKER.**

Totale hoogte 66 cm. Zuivere weergave; gevoelig voor zwakke zoewel als sterke geluiden.

Prijs f 55.—

Verkrijgbaar bij alle
Radiohandelaren.

IMPORTEUR:

PH. J. SCHUT.

Keizersgracht 684, AMSTERDAM.

Dubbele Koptelefoons 2 x 2000 Ohm, prima f 5.40
Radio-lampen 3½ Volt 60 V. pl.sp., f 2.— met 1000
branduren garantie. Handel. genieten extra korting.

**RADIO ELECTRO-TECHNISCH BUREAU
GEBR. PRINS**

HARTENSTRAAT 2a, AMSTERDAM -- Tel. 46181

Radiotechnisch Bureau „DE OMROEP“

FAHRENHEITSTR. 409, bij L. v. Meerdervoort
DEN HAAG - Postgiro 37014

LUIDSPREKERS. S.F.R. Pathé, f 39.—, Sterling Baby, f 26.—, Sterling Dinkle, f 20.—, Schuckhardt, f 20.—, Schuckhardt zonder hoorn, f 11.50.
TELEFOONS. S. & K., 4000 Ohm, buitengewoon zuivere muziek, f 9.80.
S.F.R., 4000 Ohm, f 7.50. Schuckhardt, 4000 Ohm, extra licht, f 7.25.
CONDENSATOREN. General Radio (square law) type F 247, 0.0005 mfd. f 9.15, met afregelknoppen en schaal f 13.25. E. A. G., MET afregeling en MET knopgehaal 500 c.m. f 7.—, 1000 c.m. f 7.50.
TRANSFORMATORS. Transforms Super 1 en 2 (1/2 en 1/2) f 10.—, „Ferrix“, 1/2, 1/4, 1/5, 1/10 f 5.80. Wembley 1/2, f 6.— en f 4.50.
SPOELHOUDERS, luxe, f 0.80. Speelstekers, luxe, f 0.40.
SPOELLEN TYPE CORONA, 10 stuks 25-400, f 18.—
HONIGRAATSPOELEN. Sinus T. B. B., prachtige montage, 10 stuks nrs 25-400, f 16.—. Prima soort, gemonteerd, nikkelen stekers, oell. band, 10 stuks, nrs 25-400, f 7.50, ongemonteerd f 2.50 (extra aanbod).
ANODEBATTERIJ „Ixo“, prima, 38 V., f 3.30, 60 V., f 5.40, 80 V., f 7.25.
EIKEN- EN NOTENHOUTEN KASTJES voor toestellen, versterkers en anodeapparaten vanaf f 3.50.
EBONIET, lakvrij, diep zwart gepolijst, per vierk. d.M. f 0.40.
VERDER ALLES TOT SCHERP CONCUREREENDE PRIJZEN.

WIJ LADEN UWE ACCU

H. R. SMITH.

Keizersgracht 6. - Tel. 34163. - AMSTERDAM.

Afd. „C.“

Welke voordeelen biedt U het aanschaffen van een:

British Thomson-Houston Loudspeaker?

1. Het groote geluidsvolume met zuivere weergave.
2. De smaakvolle afwerking.
3. De speciale constructie van magneten en spoelen.
4. De volle garantie.
5. De levering uit voorraad.

De Loudspeaker welke in vele opzichten onovertreffbaar is.

Prijs: Type C 1. (klein model) f 45.—
„ C 2. (groot model) „ 60.—
„ D. (groot model) voor eindversterker . . . „ 150.—

R. O. S.

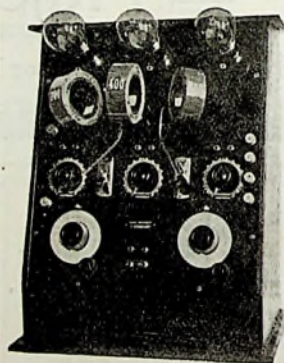
Door de vele aanvragen om onze R. O. S. toestellen worden alleen Typen C., D. en E. voorloopig bijgemaakt en direct geleverd. Onze andere Typen zijn na bestelling binnen 8 dagen leverbaar. Onze R. O. S. circulaire wordt na ontvangst van 10 cent postzegel toegezonden.

J. SCHIESSER H.J.z., Boschje 1, ROTTERDAM.

Radio Technisch Bureau „Broadcast“, Sonostr. 75, den Haag.

Telefoon 54604.

Postgiro 106640.

**De R D III
„SUPERIEUR“**

Een 3-lamps toestel, 1 h. f., 1 det. en 1 lamp l. f. hetwelk een zeer krachtig en zuiver geluid geeft, leveren wij met 3 jaar garantie en inbegrip van: 1 Varta Accu 27 A. U., 10 luxe gemonteerde spoelen, nrs. 25-400, 1 Seibt telefoon 2 x 2000 Ohm, 1 Anodebatterij 90 Volt en 3 Philips miniwatt-lampen voor

f 150.—

Geïllustreerde prijs-courant zenden wij gratis op aanvraag.

**N.V. E. LEHNER's Handelsonderneming
AMSTERDAM**

TEL. 52179

AMSTEL 67

Hoofdvertegenwoordiging en depôt
van eerste klas fabrieken in de Radiobranche.

KOPTELEFOONS

Erkend prima
fabriekaat

Bilijk in prijs

Grootste
geluidsterkte

Zuiveren toon

Voldoet
aan de hoogste
eischen